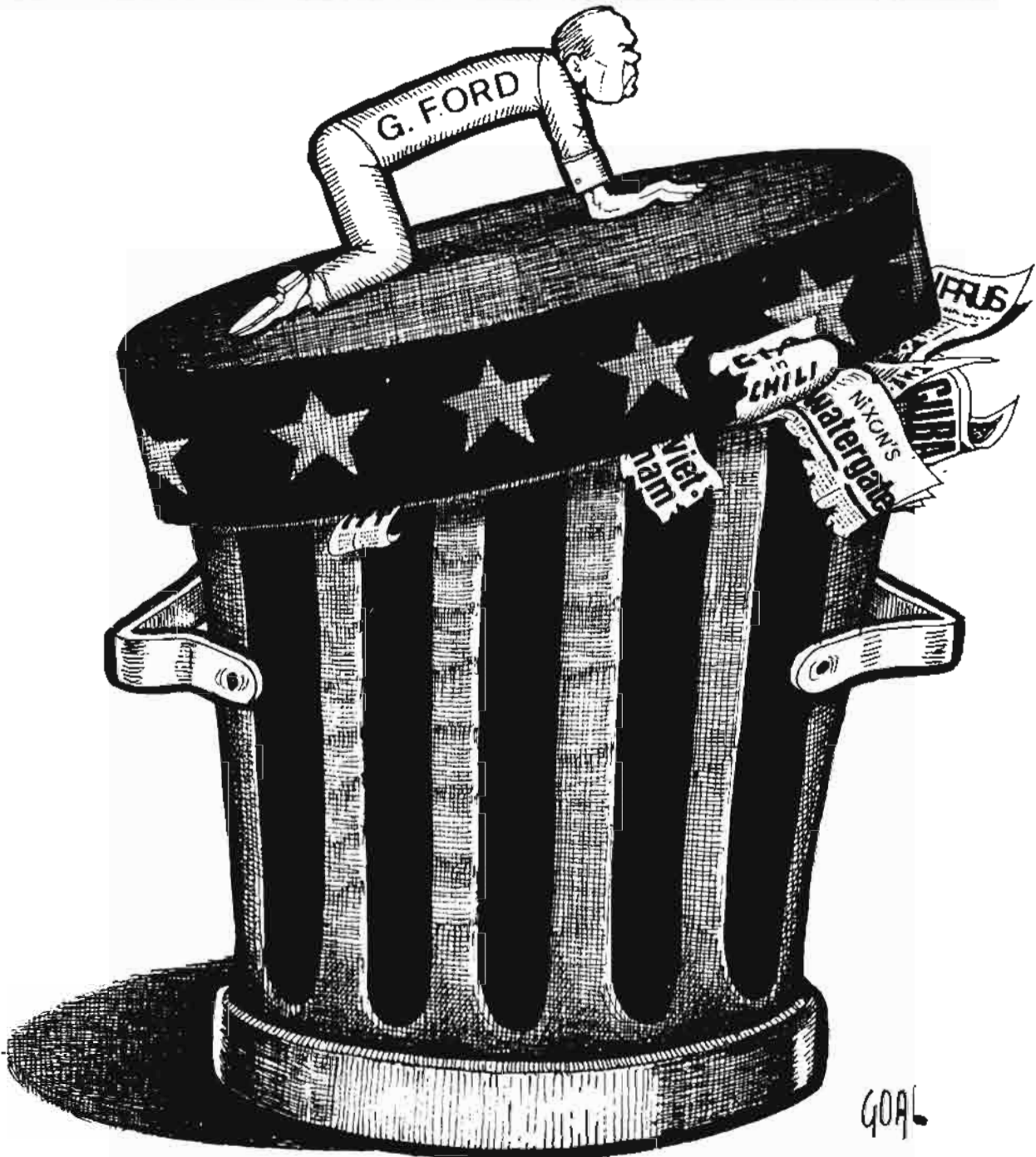

wrecks

Noord-Korea

"VREDE" Studie- en informatiecentrum
voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek
v.z.w.

maandblad 10 nrs. per jaar

REDACTIE-BEHEER

PUBLICITEIT :

Bagattenstraat 136 9000 Gent

Prk. : 95.60.15 - Vrede v.z.w. - 9000 Gent

tel. 09/23.82.52

LEESGELD :

200 fr. per jaar - 20 fr. per nummer

Steunabonnement : 500 fr.

Verantwoordelijke uitgever :

Michel Vanderborght

Echel 6

9401 Pollare

REDACTIE :

Theo Bailleul, Paula Burghgraeve,
Nadine Crappé, Paul Wagemans,
Chantal De Smet, Jules Verhelst
Jean-Pierre Everaerts, Luc Kongs,
Griet Maréchal, Michel Tanret,
Kathleen Steel, Luk Vermeire, Jan
Verwest, Bob Wolstijn, Wilfried De
Vlieghere, H. De Sutter, Elie Elia.

REDACTIESECRETARIS

Jo De Schuyter

HOOFDREDACTEUR

André De Smet

VASTE MEDEWERKERS

Frans De Winter, Ward Ruysinck,
Staf Schmidt, Jan Van Calsteren,
Jos Wolles, Janine De Rop

Centrum voor UNO-recht
(V.U.B. - Brussel)

Centrum voor Latijns-Amerika
(Roermond)

ABONNEMENTENDIENST

Lotty Verwest - Carlos Van Vooren

"Vrede" wil de spreekbuis zijn van al
diegenen die - door degelijke informatie
of voorstellen - een bijdrage willen bren-
gen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op
de medewerking van al diegenen die
hiertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoor-
den dan ook niet noodzakelijk erwijze
aan het standpunt van de redactie.

DRUKKERIJ

Gakko - Gent.

UIT DE INHOUD

- Voorpagina : GOAL	3
- Editio - André De Smet	4
- Van week tot week - Wilfried de Vlieghere	4
- Afrika : Ethiopië - Paul Wagemans	5
- 11.11.11. - 1974 - Jo De Schuyter	7
- Amerika : Nixon, Ford - André De Smet	9
- Bijdrage van het Colam - Ch. Donker	12
- Dokument : Korea - Jo De Schuyter	13
- Aktueel : Open brief - Toon Colpaert	16
- Even uw aandacht : Rijdommen der Zee - T. Bailleul	19
- Chili : Chili onder Allende : Een getuigenis - Jef Ulburghs	20
- Oproep voor Chili	22
- Cultuur : Miriam Makeba - Chantal De Smet	25

Verleenden verder hun medewerking aan dit nummer :

Jan Biezen en Geert Grub

Tekeningen van F. Cremer en Elie Elia

- Bij gebrek aan plaats werden volgende artikels verschoven
naar het volgend nummer :

Boek-bespreking - Jo De Schuyter

Lezersbrief - Mark Van der Esch

Handelsbeleid, prijzen en industriële samenwerking -

L. Glinni

Opvoeden tot vrede - Jan Van Calsteren

Een tunnel onder het Kanaal - T. Bailleul.

Comparing the NATO Fighters

	CONTRACTOR	LENGTH	WINGSPAN	WEIGHT (lbs.)	TOP SPEED	COST	FIGHTING RANGE	WEAPONS
F-1	DASSAULT	49 ft.	28 ft.	25,000	Mach 2.5	5.5 Million Dollars	Over 500 mi.	Two air-to-air Matra-550 missiles Two 30-mm. guns
YF-16	GENERAL DYNAMICS	47 ft.	30 ft.	20,000	Mach 2	4.5 Million Dollars	500 mi.	Two infra-red sidewinder missiles One 20-mm. Gatling gun
YF-17	NORTHROP	52 ft.	35 ft.	24,000	Mach 2	4.5 Million Dollars	500 mi.	Two infra-red sidewinder missiles One M-61 machine gun

TIME Chart by The Chartmakers Inc.

BOTER EN KANONNEN.

De inflatie, die, ondanks de herhaalde optimistische verklaringen van onze ministers, steeds toeneemt, begint zich duidelijk af te tekenen op de koopkracht van de werkers. Het is dat ogenblik dat de regering gekozen heeft om de vervanging van de F 104 G, de enkele jaren geleden aangekochte gevechtsvliegtuigen, aan te kondigen.

Op hetzelfde ogenblik dat de regering besluit de belastingen van de gemeenschap met niet minder dan 44,7 miljard te verhogen vernemen we dat de aankoop van het nieuwe oorlogstuig een slordige 33 miljard frank gaat kosten. Alles bij mekaar genomen zo iets van een twintigste van gans de rijksbegroting van één jaar.

We gaan hier dan nog niet de verwachting naar voor schuiven - die reeds lang een gewoonte geworden is - dat er uiteraard nog wel enkele miljoenen, miljarden zelfs, zullen bijkomen.

Uit de berichten die men op de openbare opinie afjaagt kunnen volgende gegevens even herhaald worden.

België zou samen met Nederland; Noorwegen en Denemarken een poging ondernemen om tot de aankoop van nieuwe gevechtsvliegtuigen over te gaan. Deze vier landen zouden nu voor de keuze staan tussen : de Franse Mirage FIM 53 - Dassault, - de Zweedse Saab 32 - Viggers, twee verschillende Amerikaanse toestellen : de YF 16 van General Dynamic en de YF 16 van Northrop en in de laatste instantie de Britse Jaguar.

Gezien het hier om een aankoop van ruim 400 vliegtuigen gaat van plus minum 2 à 3 miljoen frank stuk is het gemakkelijk te begrijpen dat hier gesproken wordt over "de aankoop van de eeuw".

Het ligt zo voor de hand dat, voor een dergelijke inzet, er met de "handelsmoraal" niet zo heel veel rekenschap gehouden wordt. Zelfs de regeringen, wiens belangen hier met die van de vliegtuigindustrie gelijklopend zijn, aarzelen niet een duwtje in de rug te geven. Dit is o.m. duidelijk tot uiting gekomen doorheen de verklaringen van de Franse President en zijn Eerste Minister die, de keuze van de Mirage als een bewijs van trouw aan Europa komt voor te stellen.

Intussen gaan de Ministers van Landsverdediging, alsof zij de grote specialisten terzake zijn, in op de uitnodigingen van de regeringen van de landen waar de reeds genoemde gevechtsvliegtuigen gefabriceerd worden.

Generaals en techniekers zijn hun natuurlijk reeds voorafgegaan...

Inmiddels merkt men in de gepubliceerde artikels en afgelegde verklaringen een zekere ongerustheid. Iedere partij tracht de verantwoordelijkheid naar de andere te schuiven bv. naar de vorige regering Leburton-Tindemans-Claes aan wie verweten wordt op 18 maart - dus 8 dagen na de verkiezingen van 10 maart - contacten te hebben opgenomen met Dassault in verband met de Mirages.

De betrokken personen beweren vandaag dat het hier slechts om een intentiebrief ging. Het lijkt ons niettemin toch wel bij de haren getrokken dat een regering - die ontslag genomen had - zich het recht toeëigent over een dergelijk belangrijke inzet (33 miljard) maar ook welk contact op te nemen.

Het lijkt zo'n beetje de gewoonte in dit land. Reeds tijdens de regeringskrisis van 1968 hebben we er hier aandacht op gevestigd dat de regering Van den Boeynants-De Clercq - in het raam der lopende zaken - de aankoop inschakelde van 83 nieuwe Mirages van de dezelfde firma Dassault waarover opnieuw sprake is.

Niemand zal kunnen betwisten dat een dergelijke overhaasting steeds reden tot wantrouwen geeft. V.D.B. bombardeert nu de pers met brieven, "Recht op antwoord", waarin hij alle contacten en vriendschapsbanden met de firma Dassault als leugenachtig afwijst. Waar het hem over gaat, herhaalde hij voor de T.V. R.T.B. tijdens een gesprek met journalisten, is te weten in hoeverre België bij de bouw van de aangekochte vliegtuigen kan betrokken worden.

Het "grote argument" wordt eens te meer bovengehaald : de aankoop van nieuwe wapens betekent werk voor onze arbeiders .... Wat een bedrog. Want de hoofdvraag blijft bestaan : wie zal de miljarden betalen ! Krijgen we boter of kanonnen ?

"VREDE"

van week tot week

19 tot 25 augustus.

- In Griekenland worden een aantal legerleiders ontslagen, die nauw betrokken waren bij het Cyprusavontuur van de kolonels.
- De miljardair en centrum-rechtse republikein Rockefeller wordt door Ford benoemd tot vice-president van de Verenigde Staten.
- De Zuidvietnamese troepen verliezen Many Buk hun derde stad op twee weken, aan het Nationaal Bevrijdingsfront.
- De Sovjetunie stelt een internationale konferentie over Cyprus voor, met alle leden van de veiligheidsraad als deelnemers. De griekse regering aanvaardt dit plan, en maakt daarmee een einde aan de pogingen van de USA en Groot-Brittannië om het probleem onder elkaar op te lossen.

26 augustus tot 1 september

- De portugese regering erkent formeel de onafhankelijkheid van Guinée-Bissau, en de regering die al door het overgrote deel van de wereld (w.o. ook de EEG-landen) erkend is.
- De nederlandse minister van Defensie Vredeling werpt een flinke steen in de kikkerpoel van de nederlandse politiek, met een interview in Vrij Nederland, waarin hij ongezouten zijn gedacht zegt over enkele kollegas-ministers. Ook Luns, de huidige secretaris generaal van de Navo krijgt een flinke veeg uit de pan.
- De publieke opinie begint zich bewust te worden van het nijpend probleem van de 200.000 voornamelijk grieks-cypriotische vluchtelingen op Cyprus.
- Het Pentagon kan maar niet begrijpen hoe het mogelijk was dat de griekse kolonels voor 600 miljoen dollar Amerikaanse wapens hebben doorverkocht aan Zuid-Afrika en de Italiaanse neofascisten, en dat onder de ogen van de Amerikaanse officieren ter plaatse.

2 tot 8 september

- Op de internationale markt van de straaljagers wordt stevig touw getrokken om de gezamenlijke bestelling van nieuwe straaljagers voor België, Nederland, Denemarken en Noorwegen.

Frankrijk en twee Amerikaanse bedrijven staan te trappelen om voor meer dan honderd miljard van deze speeltuigen te mogen leveren.

- Prins Juan-Carlos is staatshoofd af. De 81-jarige Franco neemt opnieuw de teugels in handen.
- In Groot-Brittannië, de bakermat van de parlementaire democratie, doen geruchten de ronde dat sommige leden van het (beroeps-) leger spelen met de gedachte aan een militaire staatsgreep tegen de Labour-regering. Zij hebben blijkbaar nog niets geleerd uit de fiascos van de andere rechtse militaire regeringen die al meer dan genoeg bewezen hebben dat dit de slechtst mogelijke formule is voor het oplossen van economische problemen.
- Tussen Portugal en het Frelimo wordt het akkoord van Lusaka gesloten waarbij Mozambique op 25 juni 1975 onafhankelijk wordt. De onafhankelijkheid wordt voorbereid door een voorlopige regering, waarin Portugal een derde, en het Frelimo twee derden van de ministers benoemt. In de grote steden komen grote groepen blanken in opstand tegen het akkoord, maar het verzet is niet georganiseerd, en heeft geen politieke lijn. Het sterft dan ook enkele dagen later vanzelf uit, zonder dat een gewapend ingrijpen van de portugese en frelimotroepen nodig is.

9 tot 15 september.

- Ford verleent genade aan zijn voorganger Nixon nog voor deze voor de rechter gekomen is. In plaats van hiermee een einde te maken aan de beroering rond Watergate, laait de polemiek errond weer op.
- De toestand in het Midden-Oosten is meer explosief dan ooit tevoren. Israel blijft weigeren ook maar de minste toegeving in verband met de rechten van de Palestijnen, en klampt zich vast aan Dayan's politiek van het militair overwicht, die evenwel voorbijgestreefd is, door de militaire overmacht

ontwikkeling in de Arabische landen.

- De griekse minister van buitenlandse zaken Manos onderhandelt over het herstel van de associatie met de EEG. In zijn land worden ondertussen alle burgemeesters van het militaire regime ontslagen, en de ambtenaren die door de kolonels werden ontslagen worden opnieuw aangesteld.

De Chileense regering vervangt de "binnenlandse staat van oorlog" in een "staat van beleg", ter gelegenheid van de eerste verjaardag van hun staatsgreep. De reacties in de gehele wereld op deze verjaardag wijzen erop hoe geïsoleerd deze junta staat in de internationale publieke opinie.

AFRIKA

ETHIOPIE : DE VREEDZAME REVOLUTIE ?

EERSTE VERSIE.

In een van de armste en achterlijkste landen van de wereld zat een 82-jarige ouderling op de troon. Hij mocht alle beslissingen zelf nemen, zonder ook maar iets aan iemand hoeven te vragen. Maar dan moest hij wel voldoende rekening houden met de wensen van een adellijke klasse die zo uit de middeleeuwen schijnt te komen, en met een christelijke kerk die zelfs de achterlijkste van alle andere christelijke kerken nog achterdochtig als nieuwlichters en ketters behandelt. Binnen die grenzen was hij alleenheerser.

Nu wil het lot dat Amerikaanse oliefirma's in dat land petroleum ontdekken, in een tijd dat iedereen de mond vol heeft over energiekrizis.

En dan blijkt dat land ook nog uit te kijken op de westelijke oever van de Rode Zee. Met die Rode Zee is er iets bijzonders : dat is dat smalle stuk water tussen Afrika en Azië ; bovenaan biedt ze toegang én tot het Suez-kanaal én tot de Golf van Akaba, het eerste voor Egypte, het tweede voor Israel van enorm economisch en militair belang. Dat maakt duidelijk dat wie de oevers van de Rode Zee beheerst een niet te onderschatten invloed kan uitoefenen op de verdere evolutie in het Nabije Oosten.

Nu wordt de toegang tot de Rode Zee vanuit het Oosten gekontroleerd vanuit Aden. Vroeger was dat altijd een veilige Britse kolonie, maar nu is daar zo'n verfoeilijk linksregiem dat niet alleen een grote mond opzet tegen de Amerikaanse imperialisten en hun Israelische vriendjes, maar als het daartoe de kans krijgt ook nog de daad bij het woord zal voegen.

Om maar te zeggen dat het voor heel wat kapitalistische belangen verdomd belangrijk is wat die grijsaard in Addis-Abeba doet met zijn onbegrensde macht, vooral voor een verzekerde toegang tot de Rode Zee.

Zeker als je ook nog weet dat in de noordelijke kuststrook van het land Kagnev ligt, een Amerikaanse communicatiebasis die als een reusachtig elektronisch oor Afrika en Azië tegelijk afluistert en alle interessante gegevens doorspeelt naar de Amerikaanse veiligheidsdiensten.

Veertigduizend soldaten, de best bewapende van gans Zwart Afrika dank zij een

overvloedige dollarstroom, en de best getrainde dank zij Israelische "raadgevers" moeten ervoor zorgen dat de westelijke oever voor de Vrije Wereld behouden blijft.

Maar wat bezielt die ouwe toch ? Zelfs met al die hulp gelukt zijn leger er niet in een guerillabeweging uitgerekend in die strategische zo belangrijke kuststrook de kop in te drukken, integendeel: de Erytreese Bevrijdingsbeweging is niet alleen meester op het platteland, sinds oktober 1973 valt ze het Ethiopisch leger ook aan in de steden, bezet een legerhoofdkwartier, schiet een generaal neer, waar gaat het naartoe ?

En het toppunt : onder druk van de Arabische buurlanden, en in ruil voor de belofte dat zij de hulp aan die bevrijdingsbeweging zullen stopzetten, stuurt Haile Selassie de Israelische "raadgevers" naar huis en verbreekt de diplomatieke betrekkingen met Israel. Is hij eigenlijk nog wel de moeite waard om er zoveel steun aan te verspillen ? Straks loopt die helemaal over naar het Arabische kamp, en die bevrijdingsbeweging wordt ook alsmaar linkser, en hoe moet dat dan met de Amerikaanse-Israelische belangen in dat gebied als de toegang tot de Rode Zee helemaal in Rode Handen komt ? Niet om aan te denken !

Dus werd het tijd dat de Verdediger van het Vrije Westen in actie komt, en de keizer op vlotte manier wandelen stuurt. De Amerikaanse invloed op het Ethiopisch leger en op de drie Ethiopische veiligheidsdiensten is groot genoeg om ze daarvoor een willig werktuig te maken.

En aan ervaring terzake ontbreekt het zeker niet : de Amerikanen hebben indertijd wel keizer Bao Dai in Zuid-Vietnam een voetje gelicht om hun invloed in dat land veilig te stellen.

Is het dat wat feitelijk in Ethiopië gaande is : een door Amerikanen gestimuleerde "revolutie" om de eigen economische en vooral militaire belangen in het gebied veilig te stellen tegenover de onzekerheid van een falende oude alleenheerser en van een nog delikatere opvolgingsstrijd? Het lijkt ons een hypoteze die men niet over het hoofd mag zien bij de interpretatie van de gebeurtenissen, hoewel we grif toegeven dat het waarschijnlijk niet de enige faktor in het spel is.

TWEEDE VERSIE.

Er schuilen merkwaardige overeenkomsten in de Ethiopische en de Portugese revoluties: niet alleen ging het in beide gevallen om landen waar men zich nog in de middeleeuwen waande, waar mensenrechten onbestaande waren en de kerk extreem achterlijk én rijk, en waar de feitelijke macht gedeeld werd door een handjevol blauwbloedigen en het leger.

Telkens ging ook de eerste stoot tot de veranderingen uit van het leger, en daarin van een nieuwe generatie officieren. En telkens kon men vaststellen dat het bewustwordingsproces bij die officieren dat er iets moest veranderen, zich ontwikkelde in contact met de bevrijdingsstrijd van een onderdrukt volk.

De Portugese officieren wensten een einde te maken aan een uitzichtloze oorlog in de Afrikaanse kolonies, en zij kwamen tot het inzicht dat dit alleen kon door een ingrijpende ommekeer in de binnelandse krachtverhoudingen, waarna het mogelijk zou zijn om de kolonies onafhankelijk te verklaren.

De rebellie in het Ethiopisch leger begon tot twee maal toe in de tweede divisie, dat is juist die divisie die de Erytreese Bevrijdingsbeweging moet bevechten. Ook hier moet het officieren wel duidelijk zijn geworden dat leger én regering machteloos waren. Zou er verder geen verband zijn tussen de boven gesignaleerde uitbreiding van de strijd tot de steden einde 1973 en deze bewustwording, die in februari 1974 leidde tot de rebellie? Een van de eerste eisen van de opstandige officieren was ook hier erkenning van de bestreden bevrijdingsbeweging.

Een element dat enig vertrouwen in het revolutionair karakter van de Ethiopische gebeurtenissen wettigt is ook de sociale samenstelling van de opstandige groepen. Vooraan in de strijd staan vanaf het begin de leerkrachten en de arbeiders in de transportsector, twee categorieën met enige syndikale traditie, iets wat hen tot geprivilegeerden binnen de zeer kleine Ethiopische arbeidersklasse maakt. En in het leger is er mettertijd een duidelijke sociale en politieke kloof gegroeid tussen de gewone en de hogere officieren: de laatsten bijna uitsluitend afkomstig uit de door middel van familiale banden en feodale verplichtingen aan de keizer gebonden kleine groep van adellijke grote grondbezitters, de eersten meer uit lagen van kleine en middelgrote grondeigenaars, met daarbij tamelijk wat westerse ideeën over parlementaire democratie en moderne administratie, opgepikt tijdens opleiding aan Amerikaanse, Britse en Franse militaire scholen, én tegelijk heel wat sympathie voor de ideeën van de Erytreese revolutionairen. Het is deze groep die de politieke macht in handen nam.

Er moet wel begrip opgebracht worden voor de enorme weg die de Ethiopische revolutie nog af te leggen heeft. In de Ethiopische maatschappij zijn er drie bijzonder machtige groepen naast het leger: een nog in middeleeuwse waarden, begrippen en gewoonten verstarde kerk, met een ijzersterke greep op de opvattingen van de boeren op het platteland (en Ethiopië is zo agrarisch dat boeren die naar de stad komen wonen hun vee meebrengen...) en niet alleen

op hun opvattingen: zoals reeds aangestipt bezit zij zowat een derde van de bebouwbare grond in Ethiopië.

Een tweede groep zijn de adellijke grote grondbezitters. Hun rijkdom wordt gevormd uit datgene wat hun lijfeigenen (slavernij werd pas in 1923 wettelijk afgeschaft!) hen moeten afstaan van hun oogst: gewoonlijk de helft, maar het kan zelfs drie vierde bereiken. Zij leveren de generaals voor het leger en de leden van regering en parlement voor de keizer. Het was dus wel te verwachten dat dat parlement niets heel zou laten van plannen tot grondverdeling. Zij leveren ook de gouverneurs voor de provinciale administratie.

Die administratie vormt de derde groep. Een vlot functionerende keizerlijke administratie berustte op het verstandig gebruik van het "verdeel en heers"-principe, en verder op kontante betaling van elke dienst anderzijds. Deze betaling bestond meest uit goederen of gronden. Ook betrekkingen werden op die manier gekocht. Dit is volkomen middeleeuws, nu noemen we het corruptie.

Buiten deze drie bevoorrechte groepen en het leger vinden we een bijna algemene ongeletterdheid. Dat hoeft ons helemaal niet te verwonderen: het "onderwijs" is bijna helemaal afgestemd op de vorming van geestelijken, onderwezen wordt het alfabet en de psalmen, maar dan in een liturgische taal die de meesten zelf maar half begrijpen.

Als dus de beloofde landhervorming er komt, en als er écht een aantal politieke rechten realiteit krijgen, dan kunnen we straks misschien zeggen dat Ethiopië zijn 1789 heeft gehad. En dat is dan ook heel wat. Als het daarbij maar geen Amerikaanse kolonie wordt.

Paul Wagemans.

PERSONALIA.

Jouri Verwest en Valery Provost, plus hun ouders natuurlijk, wensen we hartelijk geluk bij hun geboorte. Een hartelijk welkom bij hun verschijnen op moeder aarde die we, dank zij onze inspanningen, voor hen wel leefbaar zullen maken vooraleer ze volwassen zijn.

11.11.11. 1974

UW STEM TOT STEUN : DE 11.11.11.-AKTIE
IN 1974.

Het basisdossier voor "een vernieuwde 11.11.11.aktie 1974" wil hoofdzakelijk vier thema's uitwerken, die "de ganse 11.11.11. aktie ondersteunen": (1) De derde wereld heeft recht op een rechtmatige prijs voor haar grondstoffen; (2) Er dreigt een nieuwe scheiding te ontstaan tussen de nieuwe rijken en diegenen die nog armer worden: ofwel bezitten vele landen niet de nodige grondstoffen, ofwel komt de opbrengst ervan niet ten goede aan de ganse bevolking; (3) Het Belgisch ontwikkelingsbeleid moet zijn traditionele kommerciële politiek ombuigen naar deze nieuwe realiteit; (4) De bijdrage tot een niet-gouvernementele hulpactie in deze richting is de bevestiging van de politieke wil van de bevolking ten overstaan van de regering.

In dit verband, maakt het NCOS een aantal suggesties voor niet-gouvernementele ontwikkelingshulp.

(1) De ontwikkelingshulp die tot vandaag werd geleverd vertoont bepaalde karaktertrekken die wel passend zijn voor de geïndustrialiseerde landen maar in een ontwikkelingsland ondoelmatig zijn :

- De economische modernisering wordt beheerst door enkele grote ondernemingen, die op hun beurt afhankelijk zijn van de westerse multinationale ondernemingen. Deze bedrijven organiseren hun productie op zeer kapitaalintensieve manier, zodat de meest gevorderde tak van de industrie geen impact heeft op het economisch stelsel als geheel. Het blijven eilandjes midden een armoedige wereld.
- Een onoordeelkundig industrialisatiepatroon, gericht op importvervanging en beschermd door hoge tolmuren. Dit kan wel de winstmarge van de kapitaalbezitters stimuleren, doch maakt het leven van de massa duurder.
- Prioriteit van de stad op het platteland.
- Verwaarlozing van de landbouw, ten gunste van de grootindustrie.

Het opzet van onze financiële hulpverlening ondersteunt deze scheefftrekking. Immers, de financiële hulp is gebonden hulp. Zij is gebonden aan de levering van uitrustingsgoederen afkomstig uit industrielanden. Een groot deel van deze uitrusting - hoog technologiegehalte, sterk gebonden aan hooggeschoolde managers en beroepsgevoormde arbeiders, arbeidsbesparend - is afgestemd op het ontwikkelingspeil van de industrielanden. In de Derde Wereld - waar kapitaal schaars en duur is, terwijl men er beschikt over een overvloedig aanbod

van arbeidskrachten - kan men het beter doen met arbeidsintensieve produktiemethoden. Als we op TV beelden te zien krijgen van machines, die liggen te roesten, moeten we niet zeggen : "die krijgen niets meer" maar kunnen we enkel zeggen : "Onze ontwikkelingspolitiek zit er volledig naast".!!

(2) De energiekrisis zal door bepaalde mensen ingeroepen worden om de ontwikkelingssamenwerking te verminderen. Ondanks het feit dat het N.C.O.S. in het verleden ook stelde dat het ontwikkelingsprobleem in de eerste plaats het probleem was van de internationale economische verhoudingen moeten we thans toch twee dingen duidelijk stellen :

- het probleem van een rechtmatige prijs voor grondstoffen blijft belangrijk.
- anderzijds zelfs als de grondstoffen rechtmatig betaald worden, dan nog zal de ontwikkelingssamenwerking zinvol en noodzakelijk blijven, goede grondstoffenprijzen lossen het ontwikkelingsprobleem niet op.

De ontwikkelingssamenwerking moet zich echter soepel tonen en aangepast worden aan deze nieuwe realiteit. Zo zullen de olie-exporterende ontwikkelingslanden in de toekomst nog nauwelijks behoefte hebben aan hulp gelden. In deze optiek zal bijvoorbeeld de hulp aan Indonesië herzien moeten worden (zoals in Nederland reeds werd vastgesteld). Hulp, in de vormen van uitrustingsgoederen en technische know-how zullen deze landen nog nodig hebben, doch dit kan thans via de normale handelsrelaties. De publieke opinie zal erover moeten waken dat ontwikkelingshulp geen ruilmiddel voor grondstoffen wordt. Onze traditionele (kommerciële) ontwikkelingspolitiek moet omgebogen worden naar een echte hulp. Het lijkt ons dan ook voor de hand liggend dat men thans de ontwikkelingshulp meer gaat richten naar die ontwikkelingslanden die de meeste hinder van de gestegen olieprijs hebben ondervonden.

Zoals de Derde Wereld uiteengevallen is door de nieuwe situatie en er in de ontwikkelingslanden nieuwe verdelingen ontstonden moet ook de ontwikkelingspolitiek voldoende soepel gemaakt worden. Die soepelheid zal er wel komen als de politiek voldoende "echt" wordt."

(3) "Ook al is de projectensteun zeker niet de belangrijkste bijdrage in het zoeken naar een oplossing voor het ontwikkelingsvraagstuk, toch betekenen de verschillende vormen van hulp een zinvolle en onmisbare bijdrage; dit om niet alleen de economische groei, maar ook een sociaal evenwicht te bereiken.

In het basisdossier van verleden jaar stond: "onze nationale solidariteitsactie is gericht naar bevrijdende projecten". Men kan echter nog duidelijk stellen : "Alle ontwikkeling is vrijmaking, of dit

nu individueel, gemeenschappelijk of structureel is."

Ontwikkeling is vrijmaken.

- Ontwikkeling is vrijmaking van onrechtvaardige economische structuren.
- ontwikkeling is vrijmaking uit ellende, honger en onwetendheid.
- ontwikkeling is vrijmaking uit onrechtvaardige sociale structuren.
- ontwikkeling is vrijmaking uit onrechtvaardige politieke structuren.

Wanneer we over vrijmaking spreken, dan bedoelen we al deze aspecten die met elkaar verbonden zijn. Deze aspecten kan men in praktijk niet los van elkaar zien, doch om de zaken duidelijker voor te stellen zullen we ze even afzonderlijk behandelen. Een goed projekt moet zich op de drie niveau's afspelen, doch elk projekt zal zich in een bepaald stadium situeren, en dan ook andere klemtönen leggen."

De ideeën die hierboven werden naar voor gebracht kunnen slechts goedkeuring wegdragen. Het is echter verwonderlijk dat van deze ideeën zo weinig is terug te vinden in de verschillende voorgestelde projecten. Het NCOS heeft bvb. zelf opgemerkt dat relatief veel van de verwachte gelden bestemd zijn voor Zaïre, "wegens de vele relaties van ons land met ontwikkelingshulpers in Zaïre". In verhouding tot de andere mogelijkheden die er bestaan inzake steun aan arme landen, lijkt dit geen gelukkige keuze, zelfs als vele "relaties van ons land" in Zaïre verblijven. Het lijkt beter een beslissende stap te doen in de richting van de "armste der arme landen" die slechts met drie landen zijn vertegenwoordigd in het ganse projektenprogramma. Deze drie landen, nl. Ethiopië Opper-Volta en Rwanda, zijn weliswaar vertegenwoordigd voor ongeveer 10 miljoen frank, ongeveer 10 % van de ganse te verwachten som, maar dat is evenveel dat Zaïre krijgt, en dat is onjuist. Er zijn bepaalde landen in Latijns Amerika, bvb. Brazilië en Chili, die, naar onze mening, niet op het lijstje zouden mogen voorkomen. Het zijn dictaturen die dagelijks hun onmenselijk gelaat tonen. (cfr. publicaties van Amnesty International).

Eenzelfde opmerking geldt voor de hulp aan Azië. We vinden onjuist dat Indonesië bijna anderhalf miljoen krijgt toegewezen en dat daarmee een dictatoriaal regime wordt gesteund. Sommigen beweren dat het goed is geld te bezorgen aan de noodlijdende Indonesische bevolking terwijl ze tegelijk het herstel van de democratie propageren.

Goed, maar dan moet het volle geschut van de 11.11.11. organisatie voor dit laatste worden gebruikt en, vooral, moeten projecten verdwijnen voor deze landen waar geen democratisering werd ingezet. Men moet niet alleen schrijven dat men voor

de onderdrukten opkomt, men moet ook de praktische gevolgen ervan aanvaarden.

Alle beetjes helpen natuurlijk, maar is het niet wat weinig om slechts 500.000 frank voor te bestemmen aan Vietnam dat kort geleden de meest brutale agressie heeft moeten ervaren sinds de tweede wereldoorlog? Tenslotte willen we vragen aan wie de gelden, bestemd voor de steun aan de democratische organisaties en slachtoffers van de repressie in Chili, zullen toegestuurd worden? Tot besluit: een lovenswaardige inspanning tot niet-goevernementele ontwikkelingshulp. We mogen de oprechtheid van de mensen die de 11.11.11.-actie organiseren zeker niet in twijfel trekken. We moeten er tevens op aandringen dat zij een beslissende stap zetten in de richting van "steun aan de armsten der armen in de wereld", gekoppeld aan de voorlichting van de bevolking, en eventuele stopzetting van de hulp in het vooruitzicht plaatsen wanneer aan bepaalde voorwaarden van menselijkheid niet wordt voldaan.

ik heb de laatste
trein gemist
jij hebt de laatste
trein gemist
wij hebben de laatste
trein gemist

hallo springelevende schoft
in mij:
ik wil leven
ik zal leven
voor ik ben uitgeblust
of word opgelost
in afvalzwarte
zwaveldamp

grimmig is de
rauwe werkelijkheid
een industriële oorlog

waarin het donker vredsschijnsel
straalt als een machteloze virus
zwaar vermoed van een
lusteloos grijze
toekomst

jan biesen

amerika

We zouden eveneens Griekenland, Cyprus en andere voorbeelden kunnen aanhalen.....

MAAR ER IS NIET ALLEEN NIXON.

NIXON, FORD ... TWEE ASPECTEN VAN DEZELFDE POLITIEK ?

Wanneer we sommigen dienen te geloven, dan werd, met de perskampagne tegen Ex President Nixon, de uitzonderlijke betekenis onderlijnd van de Amerikaanse democratie. Stel u voor, een pers die het aankan een campagne te ontketenen tegen een president, een campagne waarbij deze uiteindelijk door de knieën gaat. Het is wel opvallend dat het dikwijls dezelfde zijn, die hem gisteren onvoorwaardelijk lieten betijen, die vandaag de gelegenheid te baat nemen om het Amerikaans blazoën te herwaarderden. Zeker, het valt niet te ontkennen, in de Verenigde Staten, het land met de onbegrensde tegenstellingen, zijn er mensen waarvoor we onze pet mogen afnemen, mensen die geen blad voor de mond houden en moedig tegen mistoestanden ten strijde trekken. Maar laten we niet overdrijven. Een zwaluw maakt de lente niet. De campagne tegen Nixon, een man die het zozeer verkorven had, die zozeer zijn belangen voor deze van de gemeenschap had geplaatst, is slechts op het ontslag uitgelopen omdat Nixon zelf een hinder was geworden voor de Amerikaanse bourgeoisie. Wanneer een lid van de maffia voor eigen rekening begint te werken wordt hij na zekere tijd ook uitgerangeerd.....

NIXON

Een anderé vraag die zich wel stelt is, hoe is het godsmogelijk dat een duister figuur als Nixon, in een democratisch land, president kon worden ? Was Nixon niet de man die jaren terug, als adjunct van de sinistere Mac Carty, de verantwoordelijkheid droeg voor de verschrikkelijke heksenjacht die in de jaren '50 in de Verenigde Staten werd op touw gezet ? Duizenden mensen werden hierbij vervolgd, opgesloten, gebroodroofd en lijden nog vandaag aan de gevolgen ervan. Hoe was het mogelijk dat een dergelijk iemand, na vice-president geweest te zijn, tweemaal tot President van de Verenigde Staten kon opklimmen ? Maar Nixon werd de vertegenwoordiger van de "VRIJE WERELD". In deze functie kon hij praktisch ongehinderd zijn vuile oorlog in Vietnam tot het uiterste opdrijven, duizenden mensen onder een bommenregen beelden, dood en ellende zaaien zonder dat iemand in de Verenigde Staten in staat was hem dit te beletten. Maar voor dergelijke misdaden tegen de mensheid kwam er geen "impeachment-procedure" op gang..... Er moet hier ook niet herinnerd worden aan de instelling van een bloedige diktatuur in Chili die zonder "zijn zegen" niet mogelijk was.

Het is nu reeds geweten dat Nixon niet het enige individu was dat het met eerlijkheid, en rechtvaardigheid niet zo nauw nam. Niet het enige individu dat ondanks of dank zij de Amerikaanse normen van de democratie, zonder veel moeite het Witte Huis kon bereiken. Denken we maar aan Agnew - die als vice president ontslag moest nemen wegens corruptie. Oud minister van financiën Connally eveneens in duistere zaken, die verband houden met dollars- gewikkeld. Er zijn er vele andere : Mitchel, oud minister van Justitie, -Haldeman, Ehrlichman, enz, en achter dit alles de belangrijke financiële groepen, de multinationals, bv. het ITT concern dat 400.000 dollar ter beschikking stelde voor de nationale conventie van de Republikeinen, American Airlines, Gulf Oil e.a. Niet voor de mooie ogen van Nixon werden de centen uitgestrooid maar omdat het om een investering ging die dik kon opbrengen. Dat Nixon dit ten persoonlijke titel ging gebruiken kon hem eveneens niet vergeven worden. Enkel en die het te bont gemaakt hebben zijn gegaan, maar anderen hebben zich tijdig weten te redden.

GENERAAL ALEXANDER HAIG

Onder de belangrijkste medewerkers die Nixon in zijn val niet meesleurde vernemen we Kissinger en Generaal Haig. Haig is de man wiens opgang onafscheidbaar verbonden is geweest met de carrière van Nixon. In 1968 wordt hij door Kissinger opgevoerd en wordt als kolonel, verantwoordelijk voor de nationale veiligheid. In oktober 1969 ontvangt hij zijn eerste ster. Op 1 maart 1972 volgt de tweede, hetzelfde jaar op 7 september komen de twee andere. Generaal Haig heeft de top bereikt. Op 1 augustus 1973, tengevolge van de toenemende kritiek vanwege de legermiddelen - omdat hij en militaire en politieke verantwoordelijkheden kumuleert-, geeft hij zijn ontslag uit het leger. Haig maakt zich geen zorgen. Hij weet dat de president in functie, volgens de bestaande wetgeving, hem met een pennetrek opnieuw met al zijn rechten in de actieve dienst kan herstellen. Het is praktisch niet te geloven dat Haig, een der belangrijkste medewerkers van Nixon, niet op de hoogte was van de Watergate affaire. Het was niettemin hij die herhaaldelijk doorheen perskonferenties en verklaringen de aanvallen op Nixon wist af te remmen.

Feiten die wel het vermelden waard zijn :
1) toen Alexander Haig op 2 mei 1973 voor de senaatscommissie verscheen weigerde hij, met een brief van Nixon in de hand, enige verklaring af te leggen
2) toen men hem op 8 december 1973 inlichtingen vroeg over uitwisselingen

uitwissingen op een band van 20 juni 1972 (een gesprek tussen Nixon en Haldeman) was zijn enige uitleg : "duistere machten" zijn hier aan het werk geweest..... Deze man werd nu, wellicht voor bewezen diensten, als opperbevelhebber benoemd van het "Supreme Allied Commander" in Europe t.t.z. de belangrijkste commandant van de NATO. Alexander Haig heeft zijn intrek genomen in de Shapete Casteau en... alle regeringen, ook de Belgische, hebben deze benoeming goedgekeurd.

DEAR HENRY KISSINGER.

En dan hebben we nog Henry Kissinger. : de man die de Nobelprijs voor de vrede ontving (1). Kissinger heeft zijn roem opgebouwd als reizend diplomaat. De man die het principe voorstaat dat conflicten het best kunnen worden opgelost wanneer de spanningen ten top gedreven zijn. Het is juist dat hij heeft bijgedragen tot het tot stand komen van de akkoorden van Parijs over Vietnam. Het is echter even duidelijk dat hij - trouw aan zijn principes - niet vrij te pleiten is aan de medeplichtigheid voor wat betreft de barbaarse bombardementen op Vietnam. Aan het feit dat de akkoorden noch door Saigon, noch door Washington werden toegepast, is hij evenmin vreemd.

We kennen vandaag de rol die hij gespeeld heeft bij het ineensteken van de staatsgreep tegen Monseigneur Makarios in Cyprus. Alles was er voorbereid volgens het patroon dat in Santiago succesvol verlopen was. t.t.z. vooraf de president uitschakelen.

Claude Julien noemde hem in "Le Monde diplomatique" terecht een "meester tovenaars". Vandaag, één jaar na de putsch in Chili, komt eveneens een en ander aan het daglicht o.m. wat de rol van Kissinger betreft. Enkele dagen geleden legde M. Colby, directeur van de CIA een verklaring af waarin hij bekend maakte dat door zijn diensten tussen 1970 en 73 11 miljoen dollar werden uitgegeven om de regering Allende schade te berokkenen. Dit was slechts een aspect van het ondermijningswerk. Er was ook de economische sabotage, de rol van de multinationals, de weigering van leningen door de Wereldbank enz, enz. Toen Kissinger enkele maanden terug uitgenodigd werd een verklaring af te leggen voor het Congres verklaarde hij onomwonden "Naar mijn weten zit de CIA voor niets in de coup in Chili". Maar dezelfde Kissinger is voorzitter van de "commissie van veertig" die, sinds de invasie op Cuba, de werking van de CIA bepaalt. Men aarzelt niet vandaag te onderlijnen dat de beslissingen van deze commissie unaniem genomen worden, dus...

Dit was dan ook het geval voor wat betreft de 14 miljoen B.Fr. die beschikbaar werden gesteld om leden van Chileense parlement om te kopen kort voor het Parlement de verkiezing van president Allende moest ratificeren .... Andere medeplichtigen volgens

de New York Times waren R. Helms de voormalige directeur van de CIA, drie inmiddels afgetreden ministers van Nixon en Edward Kolly, de huidige ambassadeur in Teheran die van 1967 tot 71 dezelfde taak vervulde in Chili.

DE NIEUWE MAN : JOHN FORD

Men is er als de kippen bij geweest om van John Ford "de" integere man te maken die gans de Amerikaanse politiek op nieuwe banen zou leiden. Vooreerst moet wel gezegd worden dat noch Ford, noch Rockefeller door het volk verkozen werden. Over democratie gesproken ...

Ford werd bovendien aangezocht door Nixon om als vice president Agnew te vervangen. Betekent dit niet dat, Nixon kennende, hij een vertrouwensman was van deze laatste. Na "zijn" president tijdelijk verdedigd te hebben liet hij hem vallen als een steen toen het ijzer te warm werd. Men zegt dat het onder invloed was van trio Haig, Kissinger, Ford dat Nixon de beslissing nam om ontslag te nemen. De bedoeling was duidelijk : in eerste instantie de ex-president de nodige financiële e.a. garanties te verzekeren en verder het "grote" pardon voor te bereiden om de zaak in de doofpot te kunnen steken.

Zover is het nu gekomen. De democratie, waarin voor ieder burger gelijke rechten maar ook gelijke plichten moeten voorzien zijn, wordt in de Verenigde Staten op een zeer bijzondere manier omgebogen. De New York Times beweert dat het de voormalige stafchef van het Witte Huis was, generaal Haig, die Ford bewoog - rekening houdende met de alarmerende toestand van Nixon - de vroegere president genade te verlenen. Het doet er niet toe hoe het verlopen is een feit is zeker, het gaat uit van mensen die er op een of andere wijze belang bij hebben dat het vuil niet aan de oppervlakte komt.

President Ford plaatst zich boven God zegde een Amerikaans senator want hij eende zich het recht toe gratie te verlenen aan Nixon ondanks deze zelf nooit schuld bekend heeft.

Dezelfde Nixon weigerde, naar het blijkt, destijds een amnestiemaatregel voor zijn vroegere medewerkers Haldeman en Ehrlichman omdat zij zich te opdringerig aanstelden.

We stellen ons wel de vraag of Nixon, die geen gelegenheid voorbij liet gaan om tijdens zijn toespraken er God en alle heiligen bij te halen, ooit maar eens een ogenblik gedacht heeft aan de duizenden die in Vietnam, Chili en elders, als gevolg van zijn opdrachten werden vermoord.

Voor diegene die weigerden, zoals het hen door de uitspraak in het Proces van Nuremberg werd geleerd, - geen misdaden te plegen tegen de mensheid, - heeft John Ford niet dezelfde "barmhartige" houding. Voor de Vietnamdeserteurs is er geen sprake van amnestie. Hoogstens op een weinig genade hebben ze recht. Zij zullen

twee jaar burgerdienst moeten verrichten en hun militaire papieren zullen de vermelding dragen "gedemobiliseerd uit genade". Zij blijven dus een soort misdadigers omdat zij weigerden zich schuldig te maken aan oorlogsmisdadenden, die hen door een sinistere figuur als Nixon werden opgelegd.

Op vragen wat betreft de medeplichtigheid aan de militaire machtsgreep in Chili is Ford eveneens meer dan duidelijk geweest. De President gaf wel toe dat de Verenigde Staten betrokken waren in geheime operaties in Chili maar onderlijnde dat dit in "het belang was van het Chileense volk en de veiligheid van de Verenigde Staten". Onze fondsen waren in hoofdzaak bestemd, zegde hij, om oppositiekranen en partijen te steunen omdat hun bestaan bedreigd was door de regering Allende.... Moet er nog zand zijn ?

Dit alles bevestigt ons dat er fundamenteel niets veranderd is in de Verenigde Staten. Ford, Kissinger, Haig; Rockefeller, zijn de voortzetters van een en dezelfde politiek. Een politiek die slechts oog heeft voor de belangen van de multinationale ondernemingen : de ITT, General Motor, Exxon, Kennecot, en zovele andere.

WAAKZAAM BLIJVEN.

Onze regeerders zouden er goed aan doen hier eveneens over na te denken. De democratische krachten kunnen eveneens de gepaste conclusies trekken. Gedurende zes jaar was Nixon de nummer één van een alliantie waarvan vijftien andere landen, waaronder ook België, deel van uitmaken. Dit dwingt tot nadenken en niet alleen in de Verenigde Staten. De Amerikaanse crisis laat niet na zijn weerkaatsing te hebben op internationaal vlak. Het komt er op aan met de complexiteit van de factoren rekening te houden die Nixon ten val hebben gebracht. Voor de meeste Amerikanen gaat het alleen om een probleem van eerlijkheid. De krachten die vijandig staan tegenover de ontspanning zullen echter niet nalaten, wat hen betreft, om de concessies die Nixon heeft moeten doen onder de druk van een nieuwe realiteit - de onafwendbaarheid van een vreedzame co-existentie - in vraag te stellen.

De feiten waarvoor Nixon zich moeten plooiën heeft

De feiten waarvoor Nixon zich heeft moeten plooiën blijven echter bestaan. En deze zullen des te beter tot uiting komen en de vrede bevorderen gezien de meest typische en de machtigste vertegenwoordiger van het imperialisme, Nixon zelf, het bewijs komt te leveren dat de democratie, de eerlijkheid, de rechtvaardigheid niet uit onze hoek te verwachten zijn.

A.D.S.

lezers schrijven

FASCISME IS MOORD.

Kranen wisten op 14 augustus mede te delen dat franse en belgische juristen als waarnemers van de Rechten van de Mens een proces tegen een groep beklagden in Tunis wilden volgen, bij hun aankomst uitgewezen werden. Het is niet de eerste maal dat iets dergelijks geschiedt. Zoals vroeger zal ook dit optreden zonder gevolgen blijven. De 52 naties die het eens zoveel belovende Charter ondertekenden, doen of hun neus bloedt. Te veel naties hebben zelf boter op hun hoofd in zake de schennis van de mensenrechten, om in de zon te gaan staan. Zo wordt het Charter tot een vodge papier ! De V.N. staat machteloos. Er zijn nooit sancties voorzien. Er is wel een Hof om recht te spreken, maar dat kan maar optreden als er klacht is ingediend. En daar wacht "men" zich meestal voor ! Op die wijze wint het fascisme veld, en fascisme is MOORD !

De geschiedenis der 50 laatste jaren wemelt van feiten die het bewijzen. Onder Benito Mussolini werd Mateotti vermoord, benevens vele democraten die gemarteld werden. Adolf Hitler vermoordde persoonlijk de SA leider Röhm zonder dat het Parket aan 't werk toog. Vervolgens vergreep zijn Partij zich aan miljoenen joden en andersdenkenden. Het fasciserend Stalinbewind is debet aan de moord op Trotski en tienduizend "lubrieke adders". Zelfs het belgische democratische kleed is gespikkeld met fascistische vlekken uit de repressietijd toen men het met de "wettelijkheid" niet zo nauw nam. Tot in onze dagen vallen overal slachtoffers van bomaanslagen waar neofascisten achter zitten (Brescia, de Italicustrein). Zo maken diktators zowat overal misbruik van hun macht ten voordele van HUN belangen.

Dat fascisme moord mag genoemd worden volg uit de beleden doktrine dat Macht ook Recht is ! Hitler poneerde : "macht is wat de Staat dient", en met de Staat bedoelde hij zichzelf en zijn Partijorgaan.

Aktiviteiten als van Amnesty International kunnen slechts in de bres springen om folteringen en onmenselijke behandeling van gevangenen aan te klagen. Doch er dient meer gedaan om de Mensenrechten veilig te stellen.

De ondertekenaars van het Charter der Mensenrechten dragen een grote verantwoordelijkheid.

Ze moeten hun geloof waar maken. Wordt er geen hand gehouden aan humanitaire beginselen, dan gaan wie in hun recht geschaad worden over tot daden dan sluit zich deze vicieuze cirkel met de overwinning der rechteloosheid of het fascisme !

Geert GRUB.

bijdrage van het colam

CENTRUM
ORIENTATIE
LATIJNS-
AMERIKA
TE ROERMOND

PERUAANSE FOLKLORE.

Mag er eens een stukje Latijns-Amerikaanse humor kruipen tussen alle ernst en nariigheid ?

De mensen in de Derde Wereld leven in naar onze maatstaven erbarmelijke situaties. Dat is heel erg. We moeten er wat aan zien te doen.

Maar... er wordt daar óók gelachen. En soms kan de indruk ontstaan, dat daar zelfs méér gelachen wordt dan in onze welvaartsroes. Wie zou dan het armste zijn ?

ADELANTE...! NAAR ACHTER...! PLAATS VOOR
YEDEREEN... !

Hier komt een stukje uit de Jornal El Comercio uit Lima, gedateerd januari 1974.

Traag kruipen de minuten voort onder een verticale zon.

Eindelijk... daar komt de microbus.

Voor ons, wachtenden, begint nu een aangenaam avontuur.

"Adelante! Naar achteren ! Er is plaats voor allemaal!"

Met ons is een twaalfstal reizigers ingestapt in het bescheiden voertuig, bij het begin van de reis door Lima.

Bij de volgende halte komen er nog tien bij. Bij de derde nog eens tien of vijftien.

"Adelante... doorlopen, meer naar achter. Er is ruimte voor allemaal!"

Het hulpje van de chauffeur, een voet op de treeplank van het busje, int het passage-geld van de reizigers bij het verlaten van het voertuig: 3 1/2 Sol per persoon voor de hele rit.

Niemand stapt uit. Allen stijgen in. Al aanstonds dringt het tot ons door, dat de Oude Wet van de fysica over de ondoor-dringbaarheid van de lichamen, hier niet op gaat.

Nu stappen er twee uit: zes komen er in. "Adelante... naar achteren astublieft... achterin."

Dat "achterin" ligt op twee meter afstand. De passageirs die een zitplaats hebben, zitten met gebogen hoofd, om de staande reizigers, en dat zijn de meesten, de mogelijkheid te bieden om zich vast te houden aan de metalen beugels die van het dak omlaag hangen, aan de handgrepen die op de rugleuning van de banken zijn bevestigd, aan de openhangende klappaampjes, aan een of andere uitstekende riggel van

het houtwerk of aan wat-dan-ook; en als dan de onvermijdelijke trap op de rem komt, is het een sauf-qui-peut, óf aan de arm van de man vóór je, óf aan die van de man die je vastgrijpt!- De chauffeur, overtuigd van zijn belangrijkheid, onderbreekt zijn geneurie, om met breed handgebaar een collega te groeten, die voor hem uitrijdt, of een ander, die in tegengestelde richting zijn microbus door het verkeer loodst.

Plotseling wordt de reis onderbroken. Twee jongelui zijn uitgestapt, en verwijderen zich haastig zonder te betalen.

De chauffeur laat het bevel horen: er achteraan, betalen, wij zijn geen...

De jongens kijken het busconduceurtje aan met afwezige blik en een verstolen glimlach op de lippen. Ze verkeren blijkbaar in een andere wereld...

"Betalen jullie! Zeven sol!"

De jongens kijken elkaar aan, vol verbazing.

De naar adem snakkende sardientjes in de microbus slaan geamuseerd het toneeltje gade. De knetterende scheldwoorden verhitten de gemoederen...

Maar de reis wordt hervat. Bijna een uur doorkruisen we nu al 's Heren straten.

Meende jij tot nu toe, dat de rechte lijn de kortste verbinding was tussen twee punten ? Dat dachten we ook. Maar we hadden het mis. De microbus, die ons moet vervoeren van punt A naar punt B, hoogstens drie kilometer van elkaar verwijderd, slingert door alle straten van Lima. Ze vervoert de in elkaar gedrukte menselijke last, die zweet en geurt en roept:

"Hé, pas op...Wat is er aan de hand?"

"Vriend, pas op je portefeuille!"

"Ai...ai... mijn ekster oog..."

"Adelante... meer naar achteren,

achterin...más al fundo...!"

"Wat achterin? Er is geen achterin, er is geen fundo. Kom dan zelf kijken, lummel! Rund!"

"Caramba...wat een gebrek aan cultuur!"

Houd je fatsoen, man !

"Asjeblief, denk aan mijn rug...Volhouden meneer, caramba!"

"Kom op met de 3,50 sol...Adelante... adelante... achter is plaats!"

Na 90 minuten wringen we ons uit het kluwen bij het Parque Universitario.

Astublieft, 3 sol 50.

"Zuinig met de gasoline" heet dat. Negen-tig minuten hebben we gekrost midden door Lima, samen met veel anderen, die normaal 15 minuten nodig zouden hebben om zich te verplaatsen naar hun einddoel: 90 minuten, met een microbus, die rook uitblaast als de zwaarste pijproker, met achterlichten die defect zijn, of pas oplichten, als het te laat is.

Wordt het geen tijd om iets te doen aan het Openbaar Vervoer ?

Ch.Donker, Roermond.

dokument

Overwinning van het Koreaanse volk op de Amerikaanse agressore

BEZOEK VAN EEN NOORD-KOREAANSE DELEGATIE AAN BELGIË.

Op het einde van de maand juni bezocht een Noord-Koreaanse delegatie België en werd door de BUVV ontvangen. De taak van de delegatie bestond in het leggen van contacten die ten goede zouden komen aan de Noord-Koreaanse/Belgische verstandhouding. Vooreerst hadden wij een gesprek over hun culturele conceptie. Het begrip cultuur dekt activiteiten als literatuur, schilderkunst, geschiedenis, wetenschap, onderwijs, enz... Deze plaatsen zich tegenover activiteiten als economie, technologie en politiek. Het schrijven is er vrij, m.a.w. er is vrije meningsuiting. Meningingen worden geuit over een grote diversiteit van onderwerpen als de geschiedenis van het land, de overwinningen van het volk, de strijd van het volk, de hereniging van Noord- en Zuid-Korea,..... In Noord Korea heeft het socialisme getriomfeerd. Er is dus een politieke en morele eenheid bereikt, of, er is een "aanvaardde cultuur". Op de vraag of men hun vrijheid van meningsuiting kan vergelijken met "werken binnen de grenzen van het marxisme" antwoordden zij, dat ze het niet zo uitdrukken. Er is een socialistisch regime, de bevolking aanvaardt de socialistische levensnormen en de mens gedraagt zich als patriot. De Noord-Koreaanse auteur strijdt mee, bouwt mee aan de maatschappij, waardeert de realisaties van het volk, waardeert het welzijn van de bevolking, schrijft over de samenwerking tussen de kameraden, hij is zich bewust van de levenswijze van de bevolking. Deze thema's behandelen in het werk van schrijver is een normale zaak.

"De Koreaanse natie bestaat reeds 5000 jaar, het is een homogene natie met dezelfde taal, dezelfde gewoonten en dezelfde cultuur. Korea was altijd één geunificeerde staat !

De Japanse overheersing nam een aanvang met de invasies van 1910. Deze overheersing duurde 36 jaar en nooit heeft het Koreaanse volk de strijd gestaakt. Kim Il Sung organiseerde de gewapende strijd op een ogenblik dat Japan de machtigste imperialistische staat was in Azië. Op 15/8/45 werd Korea helemaal bevrijd en op 8/9/45 landde de USA in het zuiden van Korea en daarmee nam het probleem van de scheiding van Korea een aanvang. De grondoorzaak van de scheiding van Korea is de Amerikaanse aanwezigheid in het zuiden van Korea. Onmiddellijk werden over gans het land volkskomitees opgericht die even vlug na de landing van de USA in het Zuiden werden ontbonden. De USA zorgde voor een vereniging van alle pro-Japanse elementen die als politieke basis moesten dienen voor een pro-Amerikaanse regering en onderdrukten de democratische elementen. Op 10/5/48 werden in het Zuiden unilaterale verkiezingen gehouden die het marionettenregime dienden te wettigen. Na een oproep van Kim Il Sung werd te Pyong Yang een Gemeenschappelijke Vergadering georganiseerd door alle politieke en sociale organisaties uit Korea. Alleen de machthebbende partij uit het Zuiden was niet aanwezig. De toenmalige dictator Sing Man Ree werd in 1960 omvergeworpen door een volksoptocht. Hij werd uit Zuid-Korea gezet en vertrok naar de USA waar hij stierf. De Gemeenschappelijke Vergadering veroordeelde de unilaterale regering in het Zuiden omdat deze regering het gevolg was van een door de USA opgedrongen scheiding van het land. Tijdens deze vergadering werd de Volksrepubliek van Korea gesticht en werd de eis tot het organiseren van wettige verkiezingen in gans Korea geformuleerd. Deze verkiezingen grepen plaats maar werden in het Zuiden illegaal verklaard. De verkozenen vormden het "Assemblée Populaire Suprême" met een representativiteit voor gans Korea. De vertegenwoordigers die werden verkozen in het Zuiden vluchtten naar het Noorden, in zoverre dat voor hen mogelijk was. De gevormde Volksvergadering wettigde de stichting van de Volksrepubliek van Korea en vormde een regering. Dit wat het ontstaan van de staat Korea betreft. In 1950 (25 juli) ontketenden de USA en Zuid Korea een oorlog tegen het Noorden met het doel de bevoegdheid van de marionettenregering van het Zuiden over het ganse Koreaanse gebied uit te breiden en om van Korea een militaire basis te maken in Azië. De strijd die door de Koreaanse patriotten gevoerd werd was een juiste strijd, omdat zij vochten om hun vrijheid en onafhankelijkheid te vrijwaren. Bij een eventuele nederlaag zou

het Koreaanse volk terug de slaaf worden van het kolonialisme. Het Koreaanse volk stond op het kruispunt van twee belangrijke wegen: ofwel de slavernij, ofwel de onafhankelijkheid en de soevereiniteit. De strijd die door het Koreaanse volk werd gevoerd was onvoorstelbaar hard. Rond hun leider, Kim II Sung, streed het volk dat militair gezien weinig sterk stond, tegen de grootste macht in de wereld en zestien satellietlanden. Een agressor die barbaarser methodes gebruikte dan Hitler, (reeds werden de bacteriologische wapens gebruikt) Om een idee te krijgen van de vernietiging op het einde van de oorlog stonden er slechts drie huizen recht in Pyong Yang, er waren geen bomen voor de vogels om op te gaan zitten.

Tijdens de moeilijkste periode van de oorlog kregen de Koreaanse strijders hulp van de Chinese vrijwilligers. De tussenkomst van de Chinese strijders organiseerde zich na de bombardementen op China waardoor de Chinese tussenkomst geen zuivere hulp was maar eveneens een verdediging. De spreker drukt zijn dank uit voor alle morele en materiële hulp die zij mochten ontvangen van hun vrienden in de hele wereld en eveneens van de Belgische vrienden. Hij is tevens overtuigd dat wanneer een gelijkaardig konflikt zich nogmaals zou voordoen de leider, de partij, het volk rond de partij en het te verdedigen gebied voldoende elementen zijn om iedereen te kunnen verslaan.

Na deze paragraaf over de oorlog stapt de spreker over naar de voorstellen tot hereniging door de Noord-Koreaanse regering gedaan. Reeds vóór de oorlog van '50 werd een voorstel gedaan tot vreedzame hereniging van de twee landsdelen. Toen betrof het een voorstel tot samensmelting van de Volksvergadering uit het Noorden met het parlement van het Zuiden. Dit voorstel vormde in zekere zin het voorspel tot de oorlog van de vijftiger jaren. Noord-Korea heeft de gedragslijn tot hereniging van Korea onveranderlijk gevolgd. Het volk van Noord-Korea wil geen verder bloedvergieten, het wil geen nieuwe oorlog. Het streeft ernaar dat het hele Koreaanse volk beslist over zijn lot. Buitenlandse inmenging wordt geweerd. Het wil langs democratische en pacifistische weg tot een hereniging komen van beide landsdelen. Sinds dit eerste voorstel werden ongeveer 130 andere voorstellen naar voor gebracht, die niettegenstaande de grote variëteit qua praktische modaliteiten niet werden aanvaard. Het Zuid-Koreaanse volk steunt deze voorstellen maar de autoriteiten (in feite de VS) verwerpen ze systematisch. In het jaar 1971 hield Kim II Sung een historische toespraak waarin hij een nieuw voorstel naar voor bracht. Hij verklaarde zich bereid tot het aangaan van een gesprek met alle politieke partijen en sociale organisaties uit het Zuiden, dus ook de regerende partij ! Het voorstel betrof en-

kel humanitaire zaken : het opzoeken van ouders, vrienden enz. uit de beide landsdelen om deze nader tot elkaar te brengen. De reactie van het Zuiden was negatief. Na moeizame onderhandelingen wilden zij slechts praten over familieleden. Een zeer vage omschrijving van het begrip familie moet er voor zorgen dat de contacten niet te vlot van stapel lopen. Parallel met deze besprekingen werden geheime besprekingen gehouden op hoog niveau, waarbij de Zuid-Koreaanse onderhandelaars werden ontvangen door Kim II Sung.

Deze deelde de delegatie mee dat zijn gedragslijn gebaseerd was op drie principes:

- een onafhankelijke opstelling voor de herefigingskwestie; (herenigen door het volk zelf !)
- een vreedzame hereniging, vermijden van gewapende conflicten;
- nastreven van een grote nationale eenheid; (de eenheid realiseren door uit te stijgen boven de bestaande geschillen, zich eerst verenigen !)

Deze besprekingen leidden tot een akkoord, waardoor normaliter zou verwacht worden dat de dialoog een aanvang zou nemen. Een eerste wrijvingspunt was de publicatie van de drie voornoemde principes over de ganse wereld. Het Zuiden was het daar niet mee eens, maar de Noord Koreaanse onderhandelaars hebben geduld getoond, wat trouwens beloofd werd door de "gezamenlijke verklaring" van 4/7/72. Deze verklaring kende een grote weerklank in de wereld, en stemde de wereldbevolking tevreden. De wereldbevolking begreep het belang van deze verklaring voor de verdediging van de vrede in Azië en in de wereld. Dezelfde dag echter verklaarde de Zuid Koreaanse minister Kim Chong Pil dat de gemeenschappelijke overeenkomst slechts een stuk papier was. De eerste minister weigerde de VS te beschouwen als een buitenlandse partij.

Het Zuiden beschouwt deze gesprekken tot toenadering, of beter deze gesprekken over humanitaire maatregelen, die de contacten tussen de Koreaanse bevolking bevorderen, als een "periode van concurrentie en confrontatie en dialoog". Het element "confrontatie" in deze zienswijze staat de hereniging van de beide landsdelen in de weg en gaat in tegen de door Kim II Sung naar voor gebrachte principes. De gesprekken moeten het wederzijds wantrouwen wegwerken zo dat een reunifikatie mogelijk wordt. Het nut van de "dialoog" bestaat slechts in functie van de reunifikatie !

Aan de onderhandelingstafel werden vele mooie woorden gesproken maar nooit hield het Zuiden zich aan de afspraken. In juni '73 werd in het Zuiden officieel de republiek afgekondigd, waardoor voor het Zuiden het bestaan van de 2 Korea's werd bevestigd tegen de doelstelling van de ontmoetingen in.

In juni 1973 werd door Kim Il Sung de volgende gedragslijn naar voor gebracht, in vijf punten verrat :

(1) De spanning verminderen en een einde stellen aan de militaire oppositie tussen het Zuiden en het Noorden. Daartoe de wapenwedloop stoppen en de aangroei van het leger beperken. De USA dienen het Zuiden te verlaten en mogen geen verdere militaire bijstand verlenen. In deze omstandigheden zou een mutuele vertrouwenssfeer mogelijk zijn en kan een vredesakkoord worden gesloten.

(2) Uitwisseling en samenwerking, bvb. economisch en cultureel: rondreis van een artistieke groep; een siderurgie uitbouwen in het Zuiden en daartoe de nodige infrastructuur gratis schenken, of, een irrigatie-infrastructuur ontwikkelen in het Zuiden. Het gratis verstrekken van deze hulp en het samen uitwerken van projecten werd geweigerd.

(3) De hereniging is niet alleen het probleem van de autoriteiten maar van de ganse natie. Daarom wordt hier voorgesteld om een grote nationale vergadering te beleggen van alle politieke partijen, sociale-, religieuze-, militaire-, en alle lagen van de bevolking. "Discuter amplement et largement !"

(4) Algemene en vrije verkiezingen organiseren in gans Korea om te komen tot 1 regering. Dit werd door het Zuiden geweigerd. Daarop werd dan voorgesteld een confederatie te vormen met de naam Koréon (antieke naam voor Korea). Ook geweigerd !

(5) De toetreding tot de Uno wordt op prijs gesteld maar niet in de huidige omstandigheden, slechts de toetreding van één Korea is aanvaardbaar. In de UNO is reeds een evolutie in die richting merkbaar. De commissie "UNCOC" instrument van de USA binnen de UNO, werd ontbonden; het voorstel tot creatie van de Korea's op voorstel van het Zuiden verworpen. Op de "Conférence nordique" werden de drie punten aanvaard alsook op de 4e conferentie van de niet-gebonden landen.

Sinds 30 jaar bestaat de krijgswet in het Zuiden. De schrik voor de volksreactie is groot. Niettegenstaande de militaire druk blijft het volk in beweging en niet altijd te controleren. In het Zuiden stelt men een groei vast van de militaire uitrusting, (t.o.v. 1973, 100 miljoen dollar meer), een kwasi voortdurende oorlogstoestand, training op de oorlog, dagelijkse militaire provocaties en brutale repressie van het volk. Dank zij onze kalmte kan de vrede behouden blijven.

De "Constitution de renovation d'Octobre" is de struikelsteen voor alle Zuid-Koreanen, zelfs de religieuzen. De democratische krachten hebben als reactie op deze nieuwe grondwet een petitieactie gelanceerd die in enkele dagen meer dan 300.000 handtekeningen telde; de repressie volgde meteen en de bestraffing is zeer hard: nationale tribunalen veroordelen tot 15

jaar en de doodstraf..."

Het initiatief zou op grote schaal mogen herhaald worden, bvb. in het kader van culturele uitwisselingen. Het zou het wantrouwen van onze bevolking tegenover de Koreaanse bevolking weg kunnen werken en de beide volkeren dichter tot elkaar kunnen brengen.

Wij hopen dat bepaalde politieke krachten zullen opteren voor een erkenning van de Noord-Koreaanse staat; dat ze initiatieven zullen ontwikkelen die uiting geven aan hun overtuiging dat het Koreaans probleem slechts kan worden geregeld door onderhandelingen en niet door militair geweld; dat ze zich zullen uitspreken voor vrije en algemene verkiezingen in gans Korea, en tenslotte, dat ze zullen blijk geven van hun overtuiging dat slechts één verenigd Korea in de UNO kan worden toegelaten.

Na de Koreaanse oorlog heeft het door de Amerikaanse bombardementen bijna geheel verwoeste Noord-Korea -vergelijkbaar met Noord-Vietnam- kans gezien op eigen kracht een ontwikkeld industrieland te worden, waar naar Aziatische maatstaven een vrij hoge mate van welvaart heerst. Er is een voedseloverschot, en het land heeft zijn eigen hoogovens en staalindustrie. De meeste machines, tractoren en locomotieven worden in het land zelf vervaardigd. Alleen "nieuwe modellen" worden uit het buitenland geïmporteerd. Evenals in het buurland, de Chinese Volksrepubliek, heerst er geen inflatie. Alhoewel naar Westerse maatstaven de lonen laag zijn, vormt het verkrijgen van de essentiële levensmiddelen geen probleem omdat de prijzen stabiel zijn en er voldoende eten is. Er is een kleine nationale autoindustrie, maar het bezit van een eigen auto is uitgesloten. Men heeft een dergelijk bezit ook niet eens nodig omdat het openbare transport uitstekend geregeld is. Om de drie tot vijf minuten kan men met een bus in elke gewenste richting gaan. Nagenoeg iedere Noordkoreaan heeft een eigen woning, hem tegen zeer lage huur door de overheid ter beschikking gesteld. In de hoofdstad Pyongyang woont men in comfortabele reuze flats. Ook in de andere Noordkoreaanse steden verrijzen nieuwe flatgebouwen die goedkope en comfortabele woonruimte geven aan de werkende bevolking.

Uit "Vrij Nederland" jrg 35

14/9/74.

aktueel

OPEN BRIEF AAN ALLE LINKSE INTELEKTUELEN
DIE ALS GEVOLG VAN DE EKONOMISCHE GROEI
ELKE MAAND MEER OPNIEUW GEKONFRONTEERD
WORDEN MET HUN TE HOGE INKOMEN (1)

door Toon Colpaert.

De wereld heeft nog nooit zoveel economische planners, prognose-makers, futurologen en ontwerpers gekend als tegenwoordig maar meteen werden nog nooit zoveel verschillende visies op de economische toekomst van deze wereld met elkaar gekonfronteerd. In dat verband zijn er dan ook reeds heel wat controverses ontstaan, waarvan we hier slechts één heel summier behandelen, nl. "zin of onzin van de economische groei", waarbij we onder "economische groei" verstaan, elke verhoging van het reëel bruto nationaal produkt per hoofd van de bevolking. De werelgemeenschap beschikt op het ogenblik immers nog over voldoende natuurlijke en technische middelen om nog enkele jaren door te gaan met de groei van de produktie, maar de vraag is of dat wel verantwoord is.

Voor de zeer heterogene groep ontwikkelingslanden - waar toch twee derde van de wereldbevolking woont - kan economische groei zeker verantwoord worden. De opheffing van de problemen van ondervoeding, gebrek aan rudimentaire hygiënische en medische installaties, zwakke ontwikkeling van het onderwijs, verstedelijking, werkloosheid, gebrekkige economische en intellektuele infrastructuur, interne economische en sociale ongelijkheden en de economische en politieke afhankelijkheid en ondergeschiktheid ten opzichte van de meer ontwikkelde landen, vereist immers een sterke uitbreiding van de materiële voorzieningen.

Om dat te kunnen realiseren zullen er in de eerste plaats grote wijzigingen moeten doorgevoerd worden in de ontwikkelingslanden zelf en niet alleen op economisch, maar ook op politiek en sociaal vlak. Dat dat in sommige landen tijdelijk met politieke en economische instabiliteit zal gepaard gaan - denken we b.v. aan de uitschakeling van de binnenlandse heersende elites zoals grootgrondbezitters, groot-handelaars, militairen en jammer genoeg ook soms regeringsambtenaren die zich dikwijls dank zij de buitenlandse "hulp" kunnen handhaven - dient daarbij als onvermijdelijk en zelfs als noodzakelijk aanvaard te worden. Een politiek van "self-reliance" of ontwikkelingspolitiek-op-eigen-kracht, waarbij men zoveel mogelijk door de eigen inspanningen, met de eigen rijkdommen en aangepaste technieken en door de inschakeling van alle beschikbare arbeidskrachten, de minimumbehoeften qua voeding, kleding, huisvesting, onderwijs

en medische en hygiënische voorzieningen van alle lagen van de bevolking tracht te bevredigen, is dan ook de aangewezen weg. Daarbij dienen de ontwikkelingslanden dus niet klakkeloos het Westers of het Marxistisch groeimodel na te volgen, maar dienen ze eerder op basis van hun eigen mogelijkheden en ideologie nieuwe groeipaden te bewandelen.

Dat betekent niet dat ze alle buitenlandse hulp, zowel van Oost als van West, dienen af te wijzen. Jammer genoeg echter staat die hulp in vele gevallen nog steeds primair in dienst van de economische en strategische belangen van de hulpverlenende landen zelf en dient zij wegens haar geringe omvang eerder beschouwd te worden als een gewetenssusser voor de rijken. Verhoging, ontbinding en koördinatie van de officiële hulp aan die ontwikkelingslanden die werkelijk de ontwikkeling van gans hun bevolking op het oog hebben, alsook het verzachten van de voorwaarden die eraan verbonden zijn, kunnen een eerste stap betekenen tot het verlenen van werkelijke ontwikkelingshulp die erop gericht moet zijn de belemmeringen weg te werken die een zelfstandige economische en politieke ontplooiing van de ontwikkelingslanden in de weg staan. Ook de technische hulp dient daar trouwens op afgestemd te worden en bovendien een diep respect in zich te dragen voor het eigen cultuurpatroon en de eigen sociale en morele waarden van de hulp-ontvangende landen.

Elk technisch hulpproject dient dan ook in de opleiding te voorzien van deskundigen uit het ontwikkelingsland zelf die na verloop van tijd de verantwoordelijkheid over het project zullen moeten overnemen, alsook slechts technieken en methodes toe te passen die aangepast zijn aan de specifieke situatie van elk ontwikkelingsland. Tenslotte dienen ook de internationale produktie- en handelsstructuren, alsook de internationale organisaties zodanig hervormd te worden dat de ontwikkelingslanden niet langer meer het slachtoffer zouden kunnen worden van de economische en politieke machtsdrang van de meer ontwikkelde landen, maar als evenwaardige partners aan de opbouw van een evenwichtiger wereld zouden kunnen deelnemen.

Het is duidelijk dat al die maatregelen niet zullen kunnen doorgevoerd worden indien er geen mentaliteitsverandering plaatsgrijpt bij de ganse wereldbevolking. Wat dat betreft ziet de toekomst er echter niet zo rooskleurig uit als we kijken naar de mentaliteit van de bevolking in de meer ontwikkelde landen. "Op het ogenblik", aldus de Nederlandse minister voor ontwikkelings samenwerking Jan Pronk, "vallen in de rijke wereld duidelijk isolationistische tendenties te bespeuren. Het (reële) bedrag dat voor ontwikkelingshulp wordt uitgetrokken vermindert. De situatie van permanente armoede en werkloosheid waarin

het grootste deel der mensheid verkeert, spreekt maar een klein deel van de inwoners der rijke landen aan. Een welvaarts-gordijn is neergelaten, waarachter het veilig en behaaglijk leven is" (2). Dat op lange termijn de wereld slechts de keuze heeft tussen "samen leven" of "samen ondergaan" is men zich in de meer ontwikkelde landen dus blijkbaar nog niet bewust.

De vraag is nu echter of de rijke landen dat zullen kunnen volhouden. De continue stijging van de produktie in die landen heeft er immers heel wat problemen in het leven geroepen die ook daar niet altijd rooskleurige perspectieven openlaten. De dreigende uitputting van de grondstoffen en energiebronnen, lucht- en waterverontreiniging, geluidshinder, chaotische steden en verbijsterende verkeersopstoppingen, erosie en verzuring van de landbouwgronden, het verdwijnen van de eigen individualiteit van de toeristische streken, het bestaan van residuele armoede, e.a. verminderen immers in sterke mate de maatschappelijke waarde van het huidig bruto nationaal produkt.

Ook op politiek en sociaal vlak heeft de groeimanie trouwens tot ernstige verstoringen aanleiding gegeven. Het individueel streven naar de maximalisatie van het eigen geldgewin dat aan de basis ligt van onze op expansie ingestelde ekonomie leidt immers tot sterke concentraties in het bedrijfsleven, waarvan de hedendaagse multinationale en transnationale ondernemingen spektakulaire uitingen zijn. Dergelijke superkoncerns die een beroep doen op zeer gespecialiseerde technici en managers in het raam van een voor de buitenwereld zeer complexe organisatie, streven naar wat P. Kraemer noemt "institutionele zelfbestendiging". Dat betekent dat deze grote ondernemingen "niet langer uitsluitend opereren terwille van de ekonomische groei in haar geheel, maar minstens zozeer uit zijn op het pousseren van ekonomische groei ter veiligstelling van haar eigen voortbestaan" (3). Hun ekonomische expansiedrang in de landen van de Derde Wereld, de verstrengeling van de ekonomische en militaire belangen, de kunstmatige creatie van nieuwe behoeften en de produktie van nonsens-artikelen die de konsument opgedrongen worden door agressieve verkoopstechnieken, de opzettelijke verkorting van de levensduur van de produkten, spekulaties met grondstoffen- en voedselvoorraden, de kommerciële vergiftiging van het sociaal en kultureel leven en de aanpassing van

de mens aan het technokratisch milieu zijn daarvan klassieke uitingen geworden. Het is niet te verwonderen dat de mens zich in een dergelijke omgeving onzeker en bedreigd voelt en dat er een gevoel van wanhoop ontstaat dat hij tracht af te reageren door steeds meer goederen te akumuleren of te konsumeren.

Samen met het feit dat de voortschrijdende technologie de moderne mens steeds meer afhankelijk maakt van machines en anonieme organisaties brengt dat mee dat de mensen zich steeds meer van elkaar gaan isoleren. Bezit van goederen en ekonomische prestaties worden in een dergelijke maatschappij dan ook hoger gewaardeerd dan intermenselijke relaties en zo vervalt de mens soms tot een zelfzuchtig, schijnheilig en asociaal wezen.

De harde produktiviteitswet brengt bovendien mee dat de mensen die niet tot de dynamische sektoren van de ekonomie behoren, zoals ouden van dagen, invaliden, mentaal gehandikapt, weduwen, kleine zelfstandigen, zigeuners en de grote groep van gastarbeiders, uit het produktieproces worden gestoten of geen billijke vergoeding voor hun arbeid uitgekeerd krijgen. Daaruit blijkt dus duidelijk dat het er niet alleen op aan komt meer goederen en diensten te produceren, maar dat men ze ook rechtvaardig en billijk over alle leden van de bevolking moet verdelen. Echte armoede is in vele gevallen immers niet te wijten aan reële schaarste, maar wel aan een slechte verdeling. In dat opzicht is het dan ook een belangrijke taak van de overheid om er in de toekomst over te waken dat de ekonomische groei evenwichtig en harmonisch zou verlopen.

Tot hiertoe is onze visie op de ekonomische groei tamelijk pessimistisch geweest. Ekonomische groei is nochtans niet per definitie een vloek voor de mensheid. De toenemende produktie kan immers ook bestaan uit meer en betere woon-, werk- en rekreatieruimtes, betere wegen en openbaar vervoer, meer individueel en permanent onderwijs, een betere gezondheidszorg, water- en luchtzuiveringsinstallaties, de recycling of het wedergebruik van onvervangbare materialen en grondstoffen, de kompostering van organische afval, veilige opslagruimtes voor gevaarlijke afvalstoffen, de inschakeling van zonne- en windenergie, zuivere landbouwprodukten, informatie- en voorlichtingscentra, meer werkelijke ontwikkelingshulp, enz. Daaruit blijkt dus reeds duidelijk dat ekonomische groei wel degelijk zin zin kan hebben, maar dan moeten in de produktiestructuur wel de nodige verschuivingen doorgevoerd worden.

Bovendien bestaat op langere termijn gezien de kans dat door de ekonomische groei en de daarmee samengaande automatisering en mechanisering van de produktie, alle vervelende en drukkende arbeid zou uitgeschakeld worden, zodat dan het aktieve en het kreatieve zou overblijven voor de mens. Daarbij komt nog dat de mens dan ook over meer vrije tijd zou beschikken, alhoewel ook hier geldt dat de maatschappij ingrijpend zal moeten veranderen om die tijd zinvol te kunnen besteden en niet tot volkomen kultuurloosheid te vervallen. In dat verband mag echter niet uit het oog verloren worden dat een kreatieve besteding van

de vrije tijd slechts zal mogelijk zijn indien de mens ook binnen zijn werkkring enige creativiteit zal kunnen aan de dag leggen. Een weloverwogen vorm van arbeiderscontrole kan daar wellicht een gedeeltelijke oplossing voor bieden.

Uit het bovenstaande is gebleken dat de economische groei ons toekomstbeeld dus zowel in de goede als in de slechte zin kan beïnvloeden. Bestaande economische machtsposities en de politieke onwil zijn er de oorzaak van dat we op het ogenblik eerder in de laatste richting evolueren. De andere mogelijkheid blijft evenwel open en of de noodzakelijke produktieverschuivingen ooit zullen doorgevoerd worden hangt ook van onszelf af én van onze visie op de toekomstige nationale en internationale maatschappijstructuren. Beslissingen worden niet alleen door de producenten en de overheid genomen; een deel van de beslissingen die medebepalend zijn voor het toekomstbeeld van de wereld-economie wordt immers ook door de consumenten genomen en dat zijn per slot van rekening toch wijzelf. Of, zoals Augustinus reeds zei: "de tijden zijn slecht, maar de tijden zijn wij; leeft een nobel leven en gelyk de tijden veranderen".

TOON COLPAERT.

- (1) Als antwoord op Wubbe die in Vrij Nederland van 18 mei 1974 gevraagd heeft "eens aardig te zijn tegen al die linkse intellectuelen die elke maand weer opnieuw gekonfronteerd worden met hun te hoge inkomen" (p.13):
- (2) J. Breman en J. Pronk, "Internationaal ontwikkelingsbeleid, een poging tot nationale beleidsontwikkeling", in "Mooi rood is niet lelijk", Rotterdam 1969, p. 37.
- (3) P. Kraemer, "Het primaat van de politiek in de economische discussies", in Economische-Statistische Berichten 26 mei 1977, p. 486.

VREDESFONDS

Geert Grub - Kalmthout :	50 fr.
Dr. Moraal - Ledeberg	300 fr.
Raoul Servais - Oostende	200 fr.
O. Carpels - Brugge	500 fr.
Redactie "De Maand"	1000 fr.
Prof. W. Pee - Bosvoorde	250 fr.

Onze oprechte dank !

Akties voor de vrede, zoals bv. deze die op het ogenblik aan gang is voor Chili, kosten geld, zelfs veel geld. Dit is zelfs niet moeilijk te begrijpen wanneer men eventjes rekening gaat houden met de stijging van de posttarieven, telefoon, drukwerk, enz., enz.

De onbaatzuchtige inspanningen van onze militanten volstaan dus niet. Om die reden durven we ook op uw steun beroep doen.

Stort een bijdrage in ons "Vredesfonds" op Prk. 000-0956015-80 van Vrede vzw. Gent.

Doe iets aan je toekomst

spaar

bij de

ASLK

even uw aandacht :

VOOR DE RIJKDOMMEN DER ZEE.

Om een nieuw zeerecht te bepalen werd te Caracas (Venezuela) van juni tot augustus 1974 een wereldconferentie gehouden waar alle lidstaten van de Organisatie der Verenigde Naties aan deelnamen.

Het zeerecht dat nu in gebruik is werd in de loop der jaren uitsluitend gedefinieerd in het kader van de belangen der maritieme mogendheden. Reeds tweemaal, in 1958 en 1960, hadden de Verenigde Naties te Genève conferenties gehouden waarin de beslissingen tot heden steeds meer en meer door de ontwikkelingslanden betwist werden omdat de meeste te dien tijde nog niet de onafhankelijkheid hadden verworven. Daarom betwistten zij een reglementering die zonder hen werd opge maakt en die vooral de belangen der rijke landen diende.

Terwijl de twee laatste overeenkomsten van Genève praktisch een dode letter gebleven waren steeg de belangrijkheid van de zee en haar bodem. Het opstellen van een nieuw zeerecht bleek derhalve noodzakelijk daar de onordelijke ontginning der oceanen - petroleum, gas en visvangst - voor de mensheid een ware ramp zou kunnen betekenen.

Enkele jaren terug hadden sommige landen, zoals Peru en Ecuador, de eenzijdige beslissing genomen de breedte van hun territoriale wateren op 200 mijl te brengen om hun visserijgronden te beschermen. Men herinnert zich nog de kabeljauwoorlog die IJsland voerde tegen de Britse trawlers die binnen de nieuwe breedte visten die door Reijkjavik op 50 mijl gebracht werd.

Maar vandaag stelt zich vooral de vraag aan wie de onmetelijke rijkdommen en energiebronnen zullen toebehoren en hoe de delstoffen zullen uitgebaat worden die, volgens een door de VN in 1970 aanvaard principe, buiten de nationale jurisdictie het gemeenschappelijk patrimonium van de mensheid uitmaken.

Dank zij de voedingsstoffen die zich in de oceanen bevinden zou volgens sommige biologen daar een oplossing voor de hongersnood in de wereld kunnen gevonden worden. Maar nu reeds worden de oceanen in hun bestaan bedreigd door de verontreiniging terwijl de intensieve visvangst die door sommige landen beoefend wordt, sommige vissoorten met uitroeiing bedreigt.

Rationele exploitatie der oceanen, bescherming van het zeemilieu, oceanografisch onderzoek, begrenzing der territo-

riale wateren, vrije doorvaart door de zeestraten, nieuwe definitie van het continentaal plat, dit alles stond op het spel te Caracas.

Er moest inderdaad rekening gehouden worden met de huidige toestand en vooral met de particuliere belangen van alle naties die talrijke aanspraken konden doen gelden die dikwijls diametraal tegenover elkaar stonden. Er zijn immers Eiland-Stat en Archipel-Stat en; landen die een kust en landen die er geen hebben. Er zijn landen met een ingesloten continentaal plat (concave kust); landen met een smal plat en landen met een breed. Sommige staten liggen aan een golf en andere aan de kust van een open of een halfopen zee.

Reeds van de voorbereidende werken was niet veel terechtgekomen. De taak der delegaties om een akkoord te bereiken was wellicht te zwaar. Het is slechts tot een compromis gekomen dat zal kunnen dienen voor de nieuwe conferentie die te Wenen zal plaats hebben in maart 1975.

De ontwikkelingslanden - t.t.z. de groep der 77 - zijn zeer voorzichtig geweest bij de besprekingen om hun belangen te beschermen tegenover de geïndustrialiseerde landen. De ontginning der onderzee-rijksdommen bv. zal zeker haar invloed doen gelden op de marktprijzen van metalen of ertsen die zij nu exporteren.

Op de vergadering te Nairobi in maart jl. hebben de "77" getracht hun standpunten te harmoniseren maar dit mislukte omdat de landen die niet aan zee liggen en deze die een ingesloten continentaal plat bezitten naar de mening van de meer begunstigde partners te veeleisend waren. Bij gebrek aan een overeenkomst hebben zij de conferentie te Caracas veeleer geblokkeerd om tijd te winnen en zodoende een uniek front samen te stellen voor de conferentie te Wenen.

En zo zijn in de schoot der VN nog eens rijke en arme landen bijeengekomen om een zaak te bespreken waar zeer grote belangen op het spel staan. Net zoals de conferentie over de grondstoffen en de ontwikkeling van mei jl. werd hier evenmin een resultaat bereikt.

Gevolg van deze mislukkingen : Amerikaanse maatschappijen dreigen met onderzeese ontginningen te beginnen zonder de ondertekening van een overeenkomst af te wachten. Reeds tweemaal hebben zij een wetsvoorstel doen indienen bij de Amerikaanse regering en tweemaal heeft het Staatsdepartement dit voorstel met aansporing tot geduld afgewezen.

Gaan de naties naar een rationele ontginning der oceanen of gaan zij, onder impuls van de meest geëvolueerde onder hen, naar de plundering ?

Dit wordt de inzet van de conferentie te Wenen waar de belangen van de ganse mensheid op het spel zullen staan.

T. BAILLEUL.

CHILI

CHILI ONDER ALLENDE : EEN GETUIGENIS.

Van 10 april tot 20 mei 1972 ging één van de belangrijkste internationale konferenties door, die zou beslissen over het lot van twee miljard mensen die in een mensonwaardige toestand van hongersnood en onderontwikkeling leven.

Op voorstel van de ontwikkelingslanden komt de UNCTAD-konferentie (United Nations Conference to Trade en Development) om de 4 jaar samen. De eerste keer in Genève in 1964, de tweede keer in New Dehli in 1968, en de derde keer in Santiago di Chili in 1972.

Samen met Jan Luyten waren we als waarnemers toegevoegd aan de officiële Belgische delegatie. Dit statuut van "delegado" gaf ons toegang tot alle konferenties, commissies en documenten.

Zo heb ik gedurende 6 weken trouw iedere plenaire vergadering gevolgd, maar tevens ook een aantal commissievergaderingen, bovendien was ik regelmatig aanwezig op de dagelijkse morgenvergadering van de Belgische delegatie. Dit belette me niet om haast iedere avond aanwezig te zijn bij de arbeiders en werklozen in de onmetelijke "poblacions" van Santiago. Ik kan in dit beperkt verslag alleen maar een paar indrukken weergeven.

1. *De merkwaaardige openingsrede van Allende* heeft me diep getroffen. Ten aanzien van 2.000 afgevaardigden van 143 landen stelde Allende de Verenigde Staten van Amerika verantwoordelijk voor de schandelijke uitbuiting, vooral van Latijns-Amerika en meer in het bijzonder van Chili. In zijn uiterst gedocumenteerd betoog haalde hij onweerlegbare cijfers en bewijzen aan van de korrupte houding zowel van de Amerikaanse regering als van haar multinationals.

Allende maakte ook toespelingen op de rol van de I.T.T. om Allende omver te werpen en uit te schakelen. Verder gaande op de rol van de I.T.T. vroeg Allende zich af waartoe een politieke onafhankelijkheid dient wanneer niet alleen een groot deel van de economie in handen is van buitenlandse Multinationals, maar wanneer zelfs de media en het communicatiesysteem voor 75 % in handen zijn van de rijke landen en voor 60 % in handen van de U.S.A. Men begrijpt dus onmiddellijk het uiterst belang van de informatie die in Chili in handen was van rechts en onverbidde tegen Allende optrad zowel in pers als radio en T.V.

Na deze konferentie en vooral na de perskonferentie die hij enige dagen later in het Moneda paleis gaf (waar ik aanwezig was) was ik ervan overtuigd dat Allende het niet zou halen.

2. *De UNIDAD Popular* was het overkoepelend orgaan van de linkse partijen die met elkaar overeenkwamen om met één programma en één presidentskandidaat voor de verkiezingen te komen. Hun kandidaat, die het trouwens ook haalde, was Allende. Deze linkse éénheidsbeweging had als harde kern de twee grote linkse partijen in Chili : de kommunisten en de socialisten.

De Chileense socialistische partij, de partij van Allende, was in werkelijkheid radikaler dan de kommunistische. Naast een paar andere linkse groeperingen stonden er twee kleinere partijen die afgescheiden waren van de christen-democraten. Die twee omvatten radikale socialistische christenen en ze heten : MAPU (aktie beweging voor volkseenheid) en Izquierda Christiana (Linkse christenen). Vooral de MAPU was een flink georganizeerde partij met degelijke leiders. Een van mijn vrienden die ik niet bij name noem, was een van de leiders van deze beweging en bracht me in contact met de leiding van deze partij. Deze wilde de progressieve christenen van Chili, zowel arbeiders als intellektuelen, losweken van de invloed van de burgerij en alzo streven naar de "historische samenbundeling" van de progressieve krachten.

3. *Uiterst links en uiterst rechts in Chili.*

Hetgeen me in Chili opviel was de duidelijke politieke rijpheid van dit volk. Ik vroeg me dikwijls af, waarom de Belgische ontwikkelingsorganisaties en sociale verenigingen geen Chileense animatoren aanwerven om ons eigen volk, dat politiek en sociaal onderontwikkeld is, te helpen ontwikkelen.

Muurkranten, akties en massale betogingen waren dagelijkse kost. Samen met Frieda Hermans heb ik, op een avond van de UNCTAD konferentie, een stijlvolle beweging van de UNIDAD POPULAR meegeemaakt.

Ook rechts hield hier betogingen ter gelegenheid van de UNCTAD-konferentie. In de schoot van links én rechts vond men kleinere stoottroepen die soms op gewelddadige akties aandrongen. Een uiterst rechtse organisatie (pro patria y libertad) pleegde herhaaldelijk aanslagen die het politiek klimaat van Chili verpestten en de economie in de war stuurden. Maar ook uiterst links trad met steeds groeiend ongeduld op. Dit was het geval van de M.I.R. (Movimiento Izquierdo revolucionario) die bepaalde nationalisatieplannen van Allende vooruitliep of forceerde door fabrieken en terreinen te bezetten en alzo te provoceren. Ik herinner me een blitzaktie van de MIR op een namiddag juist voor het UNCTAD gebouw. De politie

van Allende moest hardhandig optreden. Mijns inziens hebben deze twee extreme groeperingen de uiterst delikate positie van Allende nog moeilijker gemaakt. (De *Putsch* van de Nieuwe Scène stelt dit enigszins anders voor, vooral wat de MIR aangaat).

4. *De toekomst van Chili*. Een volk dat bewust geworden is en dat de "conscientiación" gesmaakt heeft kan men niet generaties lang blijven onderdrukken. Ik denk dat de Junta nog heel wat progressieve krachten in Chili zag pogen uit te schakelen maar haar lot is beslist? Ze zal even roemloos verdwijnen als ze aan de macht gekomen is.

De les die ik uit "Chili" trek is :

1) Vooreerst de noodzaak van de ernstige bundeling van alle progressieve krachten in een stevig links front, bv. een Belgische UNIDAD POPULAR, met als spil het arbeidersfront.

2) De moeilijkheid om tot een echte socialistische samenleving te komen langs de almachtige bourgeoisie-democratie.

3) Het enorm belang van een politiserend vormingswerk waardoor een groot aantal basismilitanten gevormd worden en van waaruit deze democratische socialistische samenleving moet groeien.

4) Het belang van de internationale solidariteit. Deze wereldsolidariteit zal niet

zonder invloed zijn op het internationaal gebeuren en nu reeds een steun zijn voor de vrijheidsstrijders in Chili.

5) De opbouw van een democratisch socialisme in Europa. De multinationals zijn klaar maar de arbeidersbeweging in Europa is nog *nergens*. Het belang van een gemeenschappelijke strategie en visie op Europees vlak.

ALS BESLUIT.

Mijn aanwezigheid in de UNCTAD-konferentie in Chili heeft me meer dan ooit bevestigd in het belang van de *politieke basisvorming*.

Ik ben tot de konklusie gekomen dat geen enkele regering in de wereld aan "ontwikkelingshulp" doet. Vooral de rijke "ontwikkelde" landen zoeken hun eigen economisch en strategisch voordeel. De beste voorwaarde van een rechtvaardige "wereldsamenleving" ligt mijns inziens in de bewustwording van het volk dat zijn eigen lot en ontwikkeling in handen neemt. Hierin ligt voor de Europese massa's een historische kans.

JEF ULBURGHS.

HELP HET CHILEENSE VOLK

Uit de gegevens van verschillende onderzoekscommissies, en inlichtingen verstrekt door politieke vluchtelingen en het verzet blijkt dat sinds de militaire putsch in Chili :

Ongeveer 30.000 mensen vermoord werden.

160.000 Chilenen naar het buitenland moesten vluchten.

Ruim 500.000 personen afgedankt en werkloos zijn.

5.636 kinderen vader en moeder verloren.

66.667 kinderen wees geworden zijn van vader of moeder.

20.043 vrouwen weduwe werden.

En naast dit is er de afschaffing van alle door de regering Allende bekomen sociale voordelen, de aanzienlijke stijging van de levensduurte enz, enz.

Help het volk van Chili !
Stort een bijdrage op Prk.
000-0956015-80 van Vrede vzw.-
9000 Gent.

SOLIDARITEITSWEEK MET HET VOLK VAN CHILI

Een jaar na de militaire staatsgreep in Chili werden in gans de wereld, in alle landen, grote solidariteitsakties ingezet. Op initiatief van het Nationaal Chili-komitee werden eensgezinde solidariteitsmanifestaties gehouden in verschillende gewesten van ons land.

Te Brussel ging een zeer geslaagde manifestatie door waarop Isabelle Allende, de dochter van de Chileense President, het woord voerde.

Meetings, voordrachten en filmavonden gingen eveneens door te Antwerpen, Hasselt, Mechelen, St.Niklaas, Oostende, Tielt, Geraardsbergen, Gent, Harelbeke, Aalst enz, enz.

Te Luik werd op initiatief van het Chili-komitee (ABVV, ACV, BSP, KPB; Democratie Chretienne en Rassemblement liegeois pour la Paix, een fakkeloptocht ingericht waaraan 4000 personen deelnamen.

Nieuwe pluralistische Chili Komités werden opgericht te Mechelen, St.Niklaas, Oostende, Aalst waaraan o.m. het ABVV, ACOD, BSP, KPB, Vrede, BUUV e.a. organisaties hun medewerking verlenen.

De solidariteitsweek met het Chileense volk kan, wat ons land betreft, zeker een succes genoemd worden.

Het mag echter hierbij niet blijven. De druk op de Chileense junta moet toenemen. Het Chileense volk moet effectief geholpen worden in zijn moeilijke en harde strijd.

Dit is slechts mogelijk door de uitbouw van brede pluralistische Chili-komitèes waarbij alle demokraten dienen betrokken te worden. Niet enkele hardroepers maar een breed en representatief volksverzet is van aard om het volk van Chili de meest efficiënte steun te verlenen.

DOKTERS VOOR CHILI

In ons vorig nummer publiceerden we een oproep uitgaande van een tweehonderd Belgische dokters. Hierin werd de aandacht gevestigd op de vervolgingen waarvan de Chileense dokters, aanhangers van de Unidad Popular, (~ 15.000) het slachtoffer zijn. De initiatiefnemers melden ons dat 2.000 Belgische dokters deze petitie ondertekenden. Deze petitie, die van de militaire junta de onmiddellijke invrijheidstelling van alle dokters eist en de herstelling in hun rechten mag zeker een succes genoemd worden.

Onze gelukwensen aan dr. Dirk Bossier die hier het initiatief nam.

OPROEP VOOR CHILI

Al een jaar lang ontvangen wij berichten over aanhoudingen, verdwijningen, mishandelingen, folteringen, terechtstellingen, verkrachtingen, geweldpleging en verdrukking in Chili.

Al een jaar ontvangen wij tevens bewijzen dat het volk van Chili de Unidad Popular niet vergeet en niet wil vergeten.

Op 11 september is het één jaar dat de democratie het zwijgen opgelegd werd in het land van dichter Pablo Neruda.

De democratie kan men onderdrukken, men kan haar - zoals in Spanje - tientallen jaren het zwijgen opleggen maar eens breekt ze - zoals in Portugal en Griekenland - uit haar ketens los.

De ondertekenaars van deze oproep willen de datum van 11 september niet voorbij laten gaan zonder uiting te geven aan hun solidariteit en hun eerbied voor hen die strijden en vechten in Chili opdat de vrijheid zou overwinnen.

Zij menen dat eenieder de strijd moet aangaan voor het herstel van de democratie in Chili.

- voor een onmiddellijke stopzetting van de staat van beleg.
- om een einde te stellen aan de willekeurige arrestaties, folteringen en veroordelingen en de bevrijding van alle politieke gevangenen.
- voor het in vrijheid stellen van de lei-

Nuttige wenken.

Voor plaatselijke activiteiten hebben we de film "VENCEREMOS" ter beschikking. De kulturele groep van de Chileense vluchtelingen die in ons land verblijven verlenen eveneens graag hun medewerking.

"VERHALEN OM TE VERTELLEN"

Toka vzw., een toneelgroep uit Leuven die vorig jaar een honderdtal opvoeringen verzorgde o.m. te Leuven, de Beursschouwburg en in het Vlaamse land, heeft o.m. dit jaar het stuk van de Argentijn O. Dragun op zijn programma. Het stuk behandeld op een eenvoudige en ontroerende wijze beelden uit het dagelijks leven in Argentinië en Latijns Amerika. Prof. Marcos Portnoy staat in voor de regie.

Vertoningen zijn reeds voorzien op de woensdagen 2-9-16 en 23 oktober en 6-13 en 20 november en zaterdag 12 oktober. Voor dit zeer geëngageerd toneelstuk, dat door organisaties en plaatselijke Chili-komitèes kan gebracht worden in het kader van de Solidariteitsakties met Chili, kan contact opgenomen worden met Rudi Van Vlaanderen - Toka vzw. - Oude Markt 51 3000 Leuven.

ders van de Unidad Popular, bedreigd door geënceneerde processen, zoals Luis CORVOLAN, Clodomuro ALMEYDA, Carlos MORALES, Fernando FLORES, Pedro Felipe RAMIREZ en alle andere leiders van het Chileense volk en van de leden van de strijdkrachten die trouw bleven aan de grondwet en wier leven in gevaar is.

- voor informatie over het lot van verdwenen militanten, zoals Gustave ROOS, Van Schouwen, van alle weerstanders van de Unidad Popular, alle politieke gevangenen vastgehouden in de gevangenissen, interneringskampen en deportatieëilanden.
- voor de eerbiediging van de elementaire, burgerlijke en democratische rechten, het eerbiedigen van de vrijheid en de rechten van de mens.

naam-beroep-hoedanigheid-adres-handtekening

.....
.....
.....
.....

Personen die zich bij deze "Oproep voor Chili" willen aansluiten kunnen dit melden aan André De Smet - vzw Vrede - Bugattenstraat 136 - 9000 Gent. Steun voor deze actie kan gestort worden op Prk. 000-0956015-88 - van Vrede vzw- 9000 Gent.

OPROEP VOOR CHILI

(eerste lijst ondertekenaars)

VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Adriaansens Jeanne - Turnhout.
Adriaensens Hugo - Schepen van Willebroek
Boel Henri - Burgemeester van Tienen
Conten Willy - Burgemeester van Blankenberghe. - Claes Willy - Hasselt.
De Wulf Roger - Machelen
De Keersmaeker Paul - Kobbegem
De Meester- De Meyer Wivina - Zoersel
Henckens - Tienen
Laridon Alfons - Oostende
Monard Georges - Hasselt
Mangelschots John - Schepen van Deurne
Maes Nelly - St. Niklaas
Otte Roger - St. Lievens Houtem
Steyaert Rika - Brussel
Smets Achiel - Antwerpen
Tobback Louis - Schepen van Leuven
Van Damme Fernand - Brugge
Van Lent Aimé - Lokeren
Van Daele Disiré - Burgemeester van Mechelen - Van Geyts Louis - Brussel
Vandemeulebroucke Jaak - Oostende

SENATOREN

Aerts Jerome - Buizingen.
Calewaert Willy - Berchem
Coppens Eduard - Liedekerke
Carpels Omaar - Brugge
Clayes Walter - Gent
Dr. Juris Coppieters Marits - Nieuwerkerke
De Wulf Maurice - Zelzate
De Rore Armand - Waregem
De Facq Eugene - St. Denys Westrem
Leemans Edward - Winksele
Poma Karel - Staatssekretaris voor Leefmilieu
Van Nooten Emiel - Herentals
Van Hagendoren Maurits - Heverlee
Vernimmen Willy - Geraardsbergen
Van Nieuwenhuysse Roger - Tielt
Verspeten Armand - Gent
Wijninckx Jos - Schepen van Hoboken

ANDERE ONDERTEKENAARS

Apostel Leo - Hoogleraar RUG
Auwera Fernand - schrijver
ABVV - Alg. Centrale Antwerpen
'collectief in naam van 17.000 leden)
Broeckx Jan - Hoogleraar RUG
Balthazar Herman - Hoogleraar RUG
Ballaaert Frans - Vakb. Sekret. Brugge
Buyens Frans - auteur - filmregisseur
Bouckaert B. - assistent RUG
Burghraeve Paula - navorser
Beke Frans - Leraar
Billiauw Rik - leraar
Balanck - bediende
Baets Evelyne
Craeybeckx Jan - hoogleraar VUB
Christiaans Maurice - Voorz. Soc. Jeugd. Verb.
Coene Albert - vakbondsekr. ABVV-Brugge
Colla Marcel - voorz. Jong. Socialisten
Chagal Fred - choreographe

Claes - journalist
Cassiers - journaliste
Cattillion Jeane - maatsch. assistente
Ceulenare Pierette - zonder

De Brock Walter - voorz. VUB-docent
De Bousies-Borluit-Burg. Hansbeke
De Schutter Barth - hoogleraar VUB
De Smet André - voorzitter vzw. Vrede
De Gendt Robert - Secr. Comité Europ. Veiligheid en Samenwerking.
Dierickx Karel - Kunstschilder
Daele Jean Emiel - auteur- kunsthistoricus
De Rop Jeanine - schrijfster
Danin Mark - dichter
De Smet Chantal - kunsthistoricus
De Ley Gerard - leraar - auteur.
De Brouwere Jan - journalist
De Vlieghe Wilfried - staatsamt.
De Vreed Paul - ere leraar
De Cock Georges - leraar.
De Groote Charlotte - psychologe
De Brock-Kooy - zonder
De Smaele Albert - Ingenieur
Daen Pierre - voorzitter COO Deurne
De Bruycker D - bediende
de Schuyter Jo - leraar
De Schampeleired - navorser
Daelemans Karel - bediende
De La Ruelle Mark - leraar
De Pauw Fred - bediende
De Cuyper Griet - geneesheer
De Gryze Firmin - bakker
Elias Etienne - kunstschilder
Elie Elia - kunstschilder-beeldhouwer
Frantzen Piet - hoogleraar VUB
Gregoire J - mijndeskundige
Grunewald Prosper - nat. secr. K.J.B.
Gommers Roza - secretaresse
Hoernaert Leonard - leraar
Hoernaert Marina - bediende
Heusseune Nicole - lerares
Heindrycke E - student
Ingelbrecht Anne - regie assistente
Jong Socialisten - Fed. Gent - Eeklo
Janssens V.

Kramer Enk - etser
Kinampaire D - bediende
Lowijck - Schepen van Deurne
Lambrechts Eugene - Vakbondsekr. ABVV-ACOD
Lanckrock Rik - auteur
Madelein Leo - leraar
Moussset Gilbert - nat. secr. ACOD-Spoor
Michielsen Leo - docent VUB
Maeken Mark - beeldhouwer
Messens Erik - assistent
Marechal Griet - archivaris
Minnaert E - assistent RUG
Missiaan Robert - steenkapper
Magerman Marg. - bediende
Mestdach Marijke - lerares
Nees Vic - komponist
Nagels Jacky - hoogleraar VUB-ULB
Naessens H - voorzitter ABVV-Brugge
Niels Herman - regisseur BRT

Picard Hein - Prof. Vice Rector Limburg U.C.
Pee Willem - Ere Professor
Pijnenburg G (Geert Grub) - auteur
Paulus BpB - pedagogisch adviseur.
Picard Lis - lerares
Provost Jeanne - bediende
Pauwels Jan - bediende
Poncellet Eddy - bediende
Picard Inge - student
Paulus Pascal - student
Paulus Isabelle - studente

Ruyslinck Ward - romanschrijver
Revis Julien - Direk. Sted. Kunstinstituut-Gent

Rogeeman W. - journalist
Rot Louis - gemeenteraadslid

Servais Raoul - cineast - lid. v.d. Akademie v. Wetenschappen en Kunst

Semer Paula - producer T.V.
Schneider J. - Schepen van Deurne
Schelfout Jack - provincieraadslid
Schputers M. - Voorz. Alg. Centrale-ABVV-Ant.
Simoens Liliane - direktiesecretaresse
Storme Frans - autobestuurder
Stalmans Jan - bediende
Spyse Kris
Socialistische Jeugdleiders Instituut
Socialistische Fed. van Jeugdthuizen
Socialistische Fed. van Jeugdclubs
Service Centra

Tonneaux Alfons - voorzitter ACOD-Spoor
Turf Jef - onder voorzitter Kom. Partij
Tijtgat Alain - advocaat
Teuchy Henri - Werkleider RUG
Tonney Danald - loodgieter
Tanret Michel - assistent RUG

Dhr. G. Vanhes - Ere Inspect. Generaal
Middelbaar Onderwijs

Van Eckerpoel John
Van Acker Wim - Schepen van Deurne
Van Hoeverlande G. - Vakbondsekr. ABVV Brugge

Verhelst Jules - archivaris
Van Ballaert Mariette - provincieraadslid
Van Hecke Richard - advocaat
Van Hemelrijcke Marijke - lerares
Van Maere Michel - direct. Internaat
Van Nerum René - schoolhoofd
Van Muysen Odette - lerares
Van Hoorn Emiel - kunstenaar
Van den Elackere - assistente RUG
Van Moffaert Mariane - neuro psychiater
Van Doren Yvonne - bediende
Van de Velde Karel - fotograaf
Van Sieleghem Hugo - leraar
Verstraeten Mariette - ere lerares
Van Vooren Carlos - leraar
Verwest Lotty - lerares
Van Cauwenberghe - arbeider
Vens Christine - huishoudster
Volbrecht Nadine - zonder
Verwest Jan - kunstschilder
Van Muysen Jacqueline - zonder

Willem Ann - studente

Zwarthoven - draaier

2de lijst ondertekenaars

Appels P. - moralist

André.B. - moralist
Arys Ellen - documentaliste BRT
Allemeersch Jan - cultureel medew. BRT
Caenenberghx Jaklien - radiojournaliste

D'Haese Roel - beeldhouwer
De Raedt Jos - natuurkundige
De Pauw-De Veen L - docent VUB
lid agglomeratieraad

De Man Michel - vakbondsekr. ACOD-ABVV
De Temmerman Nora - opvoedster
Dekuisser Jacques - leraar
De Mol Dora - bediende
De Bisschop. R. - leraar

Ergo Linda - lerares

Kruithof Jaap - Hoogleraar RUG
Knops Jacqueline - gespecial. klerk.

Mertens Piet - correspondent BRT

Braem Renaat - architect-lid. Kon. Ak. Kunst Wet.

Baus N. - navorser

Ricour Paul - acteur
Rigotte R. - leraar
Raes Anita - bediende

Seiffer - dramaturg
Swillens Gerlinda - lerares
Steensels W. - leraar
Swillens Guido - cultureel medewerker BRT

Tijtgadt D - leraar

Van Vlaanderen Rudi - acteur
Van Lancker A.
Van Praeg L. docent UE Mons.
Vanheste Bert (Bert Brouwers) docent-auteur
Voumacher Jean Louis - moralist
Van de Vijver Herman - bestuurssecret. BRT
Verstaete Daniel - leraar
Vermeulen E. - leraar
Van Cauwelaert - leraar
Van Menen - leraar
Vanserne - leraar

3de lijst ondertekenaars

Ballegeer Johan - letterkundige

Braet Marc - letterkundige

Courteaux Willy - journalist
Geels Roger - grafieker

De Nieuwe Maand (redactie)
De Haes Leo - journalist
De Coninck Herman - journalist
Dridden M. - journalist

Delannoy Daan - journalist
De Schaepdrijver Sonja - lerares

Joliot-Mulier - Hoofdredacteur (De nieuwe maand)

Mortier Guy - journalist
Minne Francine - sekretaresse

Neuville Agnes - sekretaresse

Van de Steen Yves - Sekret. der Socialistische Fractie bij het Europees Parlement

Van den Berghe Denise - sekretaresse
Vanneis Guido - journalist

Weydts Walter - Provincieraadslid.

KULTUUR

MIRIAM MAKEBA EN
"MIJN AFRIKA"

9 juni. Oranjestaat. Zuid-Afrika. De afrikaanse arbeiders van een goudmijn eisen een loonopslag. De racistische politie komt tussen. Zij laat politiehonden los. Schiet in de massa. Vier doden.

11 juni. In een andere goudmijn, enkele kilometers daar vandaan. Afrikaanse mijnwerkers protesteren tegen hun hongerloon (zowat 200f per maand) Nieuw geschiet. Een dode. Verschillende tientallen gewonden door kogels en hondbeten.

11 september 1973. Goudmijn te Carletonville op 50 km van Johannesburg : elf afrikanen worden geveld door de politie-kogels. Zij eisten eveneens loonopslag. In 1973 breken in alle Afrikaanse steden eisenbewegingen los van de afrikaanse arbeiders die, zonder enige twijfel, de meest uitgebuiten van het internationaal kapitalisme zijn. 1960 Sharpville, Langa. Pacifistische betogingen tegen apartheid. Gesmoord in het bloed. Een honderdtal doden. Racistische verdrukking. Economische verdrukking. Repressie: 900.000 Afrikanen per jaar worden gearresteerd. 1.700 veroordelingen per dag. "Men zegt : Miriam Makeba zingt politiek ... Ik antwoord : ik zing de waarheid" Zij zingt deze vermoorde mijnwerkers. Zij roept haar revol-

te voor de kinderen die hun vader verloren hebben en de vrouwen wiens echtgenoot men gedood heeft "Zuid Afrika produceert 80 % van het goud van de wereld... En mijn volk haalt geen profijt uit dit goud. Van dit goud, heeft het enkel armoede en ellende... En mijn volk sterft voor dit goud".

Januari 1974 : ontploffing in een steenkoolmijn in Transvaal : 10 doden. Ontploffing in een kopermijn te Prieska (de Cap) : 7 doden. Het leven van de afrikaanse arbeiders telt niet voor de racisten van Pretoria. Er is geen enkele veiligheid in de mijnen.

"Wanneer een blanke een dodelijk verkeersongeval heeft wordt zijn familie vergoed. Wanneer het een zwarte is krijgt zijn familie niets". Miriam Makeba zegt: "mijn werkelijke naam is Zenzi Agwashu Ogu Wama Gi Keit Le Menxgoma Sittu Xa Saku Aga Pa Ukutsha Sighahe Izitsha Sizi Chohzo Zinge Likho Ufalo Singama Mambala Nagichi... Makeba is de voor-naam van mijn vader. Miriam Makeba is een vereenvoudigd pseudoniem want de blanken van Zuid-Afrika kennen niets van de schakeringen en de uitspraken van onze taal".

Zij zingt Zuid Afrika. Van de "click song", vrolijk trouw-lied, tot een zeer oud Transvaals lied. Lied van een volk dat honger lijdt : "Mama, ik wil eten zegt

het kind". De moeder heeft niets meer... uitgezonderd een gebed voor het kind. En het gebed wordt

door tussenkomst van de vertolkster een dans. Aangrijpend. Afrika heeft honger nu. En de honger doodt. Vandaag... Van de Sahel tot Zuid-Afrika. "Bij ons, op onze eigen bodem, worden niet enkel de meest elementaire menselijke rechten met de voeten getreden, maar wij riskeren elk ogenblik verbannen te worden naar de reservaten. Een Afrikaner in de stad geboren, daar waar zijn ouders en grootouders steeds hebben geleefd kan naar de andere kant van het land gezonden worden, in een van de zogezegde nationale haarden, van waar zijn stam, volgens de racistische wetten, afkomstig zou moeten zijn".

"Reservaten" die op de meest onvruchtbare gronden werden geplaatst daar waar elke rendabele landbouw onmogelijk is en waar geen werk bestaat. Repressie. Ellende. Verplichte migratie (de reservaten zijn reserves van arbeidskracht voor de kapitalisten). Waardeloos onderwijs. "Voor de wet op het bantou onderwijs was de opvoeding van blanken en Zwartenvolken weliswaar, afzonderlijk gegeven toch ongeveer van dezelfde waarde. Nu is het onderwijs aan de Afrikanen gegeven fundamenteel slecht, men beprekt zich tot het strikte minimum.

Voor haar volk is het probleem niet zoals zij het zingt in De Vraag, onlangs gecomponeerd door een van haar jonge landgenoten - "zijn of niet zijn" maar enkel zijn. Bestaan.

Zich bevestigen. De toekomst van het land? "De toekomst zal zijn wat wij er van maken. Wij. Een dag zullen wij onze grond terug veroveren... Ik zal er dan misschien niet meer zijn. Maar mijn kleinkinderen (ik heb er twee) zullen het zien... Het kan lang duren. Maar een vooruitgang is een vooruitgang. Zelfs indien men maar stapje per stapje vooruitgaat".

"Niets wat onleugen gebouwd is en op onrechtvaardigheid kan in stand houden... Kijk maar naar wat gebeurd in Guinee Bissau, in Mozambique. Angola. Miriam Makeba is niet alleen realistisch zij is ook een geloofsbelijdenis. Het is zeker waar als zij zingt: "Lumumba"... "Dood voor ons", het lied geschreven door haar dochter, Bongie. "Lumumba, een groot man. Lumumba, voor naam van een kleine jongen (haar kleinzoon)". Het dichte verleden dat de hoop van de toekomst draagt.

Geloofsbelijdenis ook als zij de stem van Tanzanië, van Zimbabwé (men moet niet Rhodesië zeggen) van Libéria, Algerië of Guinee laat horen. Zij zegt: "men verwijt ons dat wij gewelddadig zijn. Men zegt zelfs dat wij racistisch zijn terwijl wij enkel onze rechten opeisen... Geweld? Racisme? Wie is er mee begonnen? In elk geval hebben wij Europa niet gekoloniseerd... De kolonisten hebben de geschiedenis geschreven. Zij hebben ons afgeschilderd zoals ze wilden dat men ons zou zien. Wij hebben de mogelijk-

heid niet gehad op dat ogenblik de waarheid recht te zetten".

"De kolonisten hebben alles afgenomen, rijkdom, bodem. En onze broeders en zusters. Onze ouders... Nu zijn er Afrikanen op alle plaatsen van de wereld... Afrika heeft overal zijn vijfde kolonne" (zij lacht). ... Miriam Makeba heeft dan ook Braziliaanse, Amerikaanse, enz. liedjes op haar repertorium staan. Een manier om de Afrikanen te eren die onafhankelijk van hun eigen wil in de verre overgeplaat zijn.

Afrika is altijd aanwezig bij Miriam Makeba. "Men moet het kontinent door het kolonialisme verbroken weerd opbouwen. De versnippering door de koloniale machten opgelegd te boven komen". Een wens, een eis, die zij aan alle Afrikaanse leiders herhaalt.

Miriam Makeba is apatride. Haar nationaliteit werd haar door de leiders van Pretoria ontnomen. Acht landen boden haar hun nationaliteit aan (Tanzanië, Guinee, Algerië, Ouganda, Libéria, Soudan, Mauretanië en ... Cuba) en dit is een reden van grote fierheid voor haar. Een veilig oord voor haar is Guinee. "Daar, leef ik rustig, in vrede, met mijn familie, met mijn twee kleinkinderen, een andere van mijn grote fierheden... Ik kweek tomaten. Ik plant maniok... Ik hou daarvan... Ik ben een beetje een vermoeide groot-

moeder" (zij lacht) Vermoeide grootmoeder? Zij is sprankelend van leven. Zij eist rechtvaardigheid voor de kansen: Schreeuwt haar revolte. Maar haar lach, de humor zijn misschien nog gevaarlijker wapens. Miriam Makeba zien dansen. Horen zingen. Spreken: wellicht een sleutel - één van de vele - om Afrika te begrijpen, de werkelijkheid te benaderen, de rijkheid en de kulturele diversiteit ervan te ontdekken.

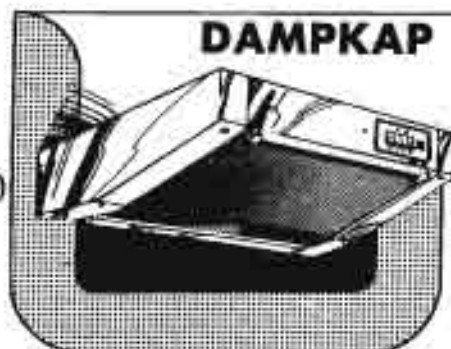
C.D.S.

Nu verkrijgbaar

T-shirt met bijgaande tekening
in wit en blauw - 3 maten
voor kinderen vanaf 6 jaar
(3 maten)
wit-geel - rood - blauw
Prijs 150 fr. 7 fr port.

DAMPKAP

DAH1

LFH1

aan te sluiten op een
schoorsteen voor evacuatie.

werkt door gesloten omloop
met ozon lamp.

Afgewerkt met chroom - Rooster in ontplooid metaal - Filtrerende synthetische
wasbare mat. — Afmetingen : breedte 600 mm - hoogte 170 mm - diepte 550 mm.
— Filtrerende oppervlakte : 2.000 cm² - gewicht ongeveer 17 kg. - spanning : 220 V.
- Twee snelheden.

TE KOOP BIJ UW LEVERANCIER VAN ELEKTRISCHE HUISHOUDAPPARATEN
S.P.R.L.

G. AUQUIT rue de Namur 87
8200 Gosselies
tél. 07/35.47.89.

HEIM ELECTRIC Export Import

VOLKSEIGENER AUSSENHANDELSBETRIEB DER
DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN REPUBLIK
DDR 102 BERLIN · ALEXANDERPLATZ

bip

BOEKENARSENAAL

Vraag zonder verplichting een uitgebreide folder bij

BOEKENARSENAAL
Lamstraat, 14
9000 GENT
Tel. 09/25.62.57

een rijke keus aan boeken

GRUNDIG

BRAUN

PHILIPS

hifi stereo keten
combinatie

EUROPA ELECTRONIC

A. PIETERSLAAN, 2 (aan 't STADHUIS) - OOSTENDE - Tel. 716.34

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, KORTRIJK
Tel. (056) 213.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden.

KUNSTHANDEL

GALERIJ "ELITE"

Tolhuislaan 157 - Gent

Enorme keus van reproducties

Schilderijen van oude en hedendaagse schilders
Eigen werkhuis voor alle soorten inlijstingen.
tel. 22.16.31

CORMAN

De "Topboekhandel"
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 "pocket"
boeken in 6 talen

Ravensteinstraat, 28-30
1000 Brussel
Tel. (02) 11.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 Oostende
Tel. (059) 727.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 Het Zoute
Tel. (050) 618.28

Het boek dat u
zoekt is er. Zo
niet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
Oostende
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
- Wetenschappelijke
- Politieke
boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
- Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
- Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
pocketseries.

AJUINLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat).

Tel. 09/25.10.92 Doorlopend geopend van
8.30u - 6.30u

VRIJE TOEGANG.

gakko s.v.

Hoek Overpoortstraat en Ch. De Kerckhovelaan
en St.-Pietersnieuwstraat 107 - 9000 Gent tel. 091/23.27.88.

Bureelartikelen - Papierwaren - Drukkerij - Uitgeverij.

prijzen beneden alle peil !!!

Vraag vrijblijvend inlichtingen of kom zelf eens langs